

DZIEŃ LWI

W Kraków.

13. Biblioteka Uniwersytecka.

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

CENA PRENUMERATY:

We Lwowie miesięcznie zł 5.00
z dostawą do domu . . . „ 5.50
na prowincji . . . . . „ 5.50
za granicą . . . . . „ 8.00

25 groszy
Cena egz. pojed. w całej Polsce

Redakcja i Dyrekcja: Lwów, Sykstuska 21. Tel. w dzień Nr. 24, od godz. 6 wieczór drukarnia 4-96.

Administracja: Lwów, Szajnochy 2.

NAKŁ.: LUD. SPÓŁDZIELCZEGO TOW. WYD.

Czek P. K. O. nr. 142.176

REDAKTOR NACZELNY: ARTUR HAUSNER

Dziś w niedzielę o godzinie 11-tej przedpołudniem Zgromadzenia w Związkach Zawodowych.

Partyjny sąd

nad b. min. Miedzińskim.

WARSZAWA, 30. 11. (tel. wł.). Przed tygodniem ogłosiliśmy wiadomości o zwrócenie się p. Miedzińskiego do p. Sławka z prośbą o powołanie sądu obywatelskiego celem rozpatrzenia zarzutów postawionych p. Miedzińskiemu publicznie z związku z uwagami Najw. Izby Kontroli. Jak dowiadujemy się sąd utworzony został z osób należących do obozu sanacyjnego.

W dodatku w toku tworzenia się sądu względnie po jego utworzeniu kierownicy obozu sanac. p. Matuszewski i p. Sławek wystąpili z listami zaufania pod adresem oskarżonego.

W tych warunkach sąd musimy uznać za sąd partyjny, w dodatku skrzepowany oświadczeniami przywódców tej samej partii, względnie tego samego obozu, dlatego też nie kwestionując wartości nazwisk członków sądu z gen. Rydz-Smigłym i Sosnkowskim na czele, uważamy za potrzebne oświadczyć, że orzeczenie tego sądu może mieć bardzo duże znaczenie dla sądu w obozie wewnętrznym, ale nie może być zakończeniem sprawy b. min. Miedzińskiego. — Sprawa oskarżonego b. min. Miedzińskiego przez N. I. K. znaleźć winna swój epilog w Trybunale Stanu, który rozpatrzy należycie sprawę bez wpływu czynników politycznych.

Smutny objaw zdziwienia.

SŁONIM, 30. 11. (AW.). Do mieszkania dyrektora gimnazjum żydowskiego Tellnera wrzucono przez okno kamień, którym omal, że nie został ugodzony synek Tellnera. Na fakt ten nie zwrócono narazie uwagi. Dopiero, gdy następnego dnia, w mieszkaniu nauczycielki tegoż gimnazjum

również wybito szybę, zwróciło to uwagę kierownictwa gimnazjum. — Wczoraj wybito doszczętnie wszystkie szyby w budynku tego gimnazjum. W związku z tem władze policyjne wszczęły śledztwo.

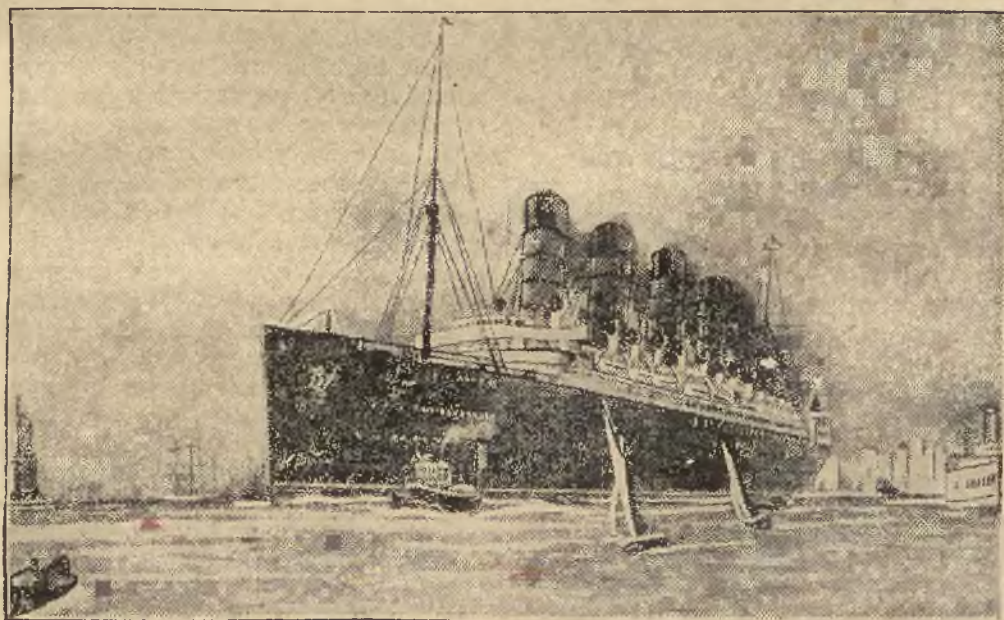
Dostępne dla każdego od dnia 1. grudnia 1929.

Damskie śniegowce marki „Pepege“	Zł. 15.50
„ „ „ „ „Tretorn“	„ 18.50
dziecinne „ „ „Pepege“	„ 12.—
„ „ „ „Tretorn“	„ 13.50
kalosze dziecinne Zł. 5.50, damskie Zł. 9.70, męskie . . .	„ 11.—

U firmy: **I. SCHLEIER**, główny skład obuwia

Lwów ulica Legionów 35. Tel. 10 07

Wypadek „Maurytanji“.

Olbrzymi parowiec angielski „Maurytanja“ (ryc.) najechał przy wypływaniu z portu w Nowym Jorku na mały okręt zatapiając go. Z wypadku tego „Maurytanja“ wyszła poważnie uszkodzona.

Przed wznowieniem sesji Sejmu.

Za kilka dni upłynie termin, na przeciąg którego p. Prezydent Rzeczypospolitej odczytał zwyczajną sesję parlamentarną. Zgodnie z art. 25 Konstytucji odroczenie ponowne wymagałoby już zgody Sejmu; ta tedy możliwość w praktyce nie wchodzi w grę. Jeżeli p. Prezydent stanął na stanowisku utrzymania gabinetu p. Kazimierza Świątalskiego, — w takim wypadku pozostawałaby mu jedna tylko decyzja konstytucyjna: rozwiązanie Sejmu i Senatu oraz zarządzenie nowych wyborów. Nie ulega bowiem wątpliwości, że żądanie dymisji obecnego gabinetu, będzie jedną z pierwszych uchwał Sejmu.

Kierownicy „pomajowego“ systemu rządzenia, przeprowadzając odroczenie sesji, nie rozwiązywali — rzecz naturalna — sytuacji, chcieli ją natomiast przewlec, chcieli — z takich czy owych względów — odwlec rozwiązanie. Czas uzyskany zużyli na próbę postawienia na porządku dziennym zainteresowań opinii sprawy t. zw. rewizji Konstytucji. To był sens odczytów publicznych p. prezesa Rady Ministrów i pp. ministrów. Cała propaganda wybita nam się mocno spóźniona. Zagadnienie rewizji Konstytucji, jeżeli ma być traktowane poważnie, wymaga przede wszystkim jednej rzeczy: *atmosfery spokoju w kraju*. Tej „atmosfery spokoju“ niema. Zniszczyli jej resztki pp. przywódcy obozu „sanacyjnego“ w dniu 31 października; poprzednio zaś bardzo starannie „pracowali“ nad jej stopniowym niszczeniem. Nie wyobrażamy sobie na żaden sposób, by Sejm mógł albo chciał „pertraktować“ czy to z gabinetem p. Świątalskiego, czy też z gabinetem p. Prystora, p. Składkowskiego, albo p. Pierackiego. Nie będzie w Polsce „atmosfery spokoju“, dopóki nie nastąpi *szczerą, lojalną, uczciwą likwidacją systemu*.

Pytają nas nieraz, co rozumiemy pod słowami: „*likwidacja systemu*“. Odpowiedź na to pytanie dlatego nie jest prosta, że samo pojęcie „system“ należy do pojęć t. zw. rozciągniętych. Wystarczy jednak, jak sądzimy, sformułować kilka postulatów, że tak powiemy — pozytywnych.

Chodzi o to,

1. by Konstytucja i Prawo odzyskały pełnię mocy;
2. by wszelkie ugrupowania społeczne i polityczne, dążące do takiej czy innej zmiany ustroju Państwa, *oarcuciły jawnie i nieodwrotnie myśli o zamachu stanu*;
3. by administracja państwowa i wojsko przestały być organami „partijnymi“ grupy rządzącej;
4. by stwierdzone wypadki samo-

woli i nadużyć zostały ukarane;

5. by walka społeczna, polityczna, programowa odbywała się jedynie i wyłącznie w ramach *Konstytucji i ustaw*;

6. by Rząd co do swego składu osobistego i sposobu swego postępowania odpowiadał woli większości Sejmu, jako wyraziciela woli kraju.

To wszystko razem wzięte, nazywamy „*likwidacją systemu rządzenia*“. Pod likwidacją formy kryje się naturalnie, określona *treść* społeczna. Rządy „pomajowe“ upodobniły Polskę do butelki szczelnie zakorkowanej; wielkie zagadnienie państwowe — kontrola nad produkcją, poziom realnych płac robotniczych i pracowniczych, reforma rolna, sprawa narodowościowa, kierunek polityki zagranicznej — zostały sztucznie, przemocą poniekąd, „przytłamszone“; istnieją one wszakże dalej

wewnątrz „butelki“, — fermentują zato tysiąc razy mocniej.

My wychodzimy z założenia, że *pokoju* rozwój Rzeczypospolitej Polskiej wymaga likwidacji systemu, jako *wstępnego warunku*. Jeżeli p. Prezydent Rzeczypospolitej ma wątpliwości co do słuszności naszego twierdzenia, że kraj odrzuca Rządy „pomajowe“, — niech rozwiąże Sejm i Senat, niech zarządzi nowe wybory... bez nacisku pp. starostów i z zamknięciem kasy państwowej dla wszystkich bez wyjątku list, partji, kierunków, grup. Jeżeli p. Prezydent Rzeczypospolitej uzna za słuszne, iż trzeba zakończyć stan dotychczasowy na terenie obecnego Sejmu, — niech udzieli dymisji gabinetowi p. Świątalskiego i powoła gabinet, zdolny do szczerzej, jak powiedzieliśmy, uczciwej i lojalnej likwidacji systemu.

Każde „trzęcie“ wyjście może stać się łatwo „wyjściem katastrofalnym“...

Mieczysław Nieczajkowski.
(„Robotnik“ z 29. listopada br.)

Drakoński kodeks karny we Włoszech.

Kagańcowa ustawa prasowa.

Prasa włoska publikuje zarys nowego kodeksu karnego opracowanego przez ministra sprawiedliwości Rocco. Kodeks ten według wszelkich danych wejdzie w życie w najbliższym czasie. Nowa ustawa karna jest wiernym odbiciem ideologii faszystowskiej, zwracając „naturalnie“ szczególną i doniosłą uwagę na przestępstwa polityczne interesom regimu faszystowskiego.

Już w roku 1928 ukazała się *kagańcowa ustawa prasowa*, będąca kneblem zarówno dla prasy włoskiej jak i zagranicznej. Ustawa ta zakazywała rozszerzanie wiadomości szkodzących interesom państwa. Jest rzeczą zrozumiałą, że podobne pojęcie tak szerokie, jak interesy państwa można wszystko z łatwością poaciągnąć. W nowym projekcie grupa przestępstw prasowych została *jeszcze bardziej powiększona*.

Klika faszystowska chce *zabezpieczyć się przed emigrantami* t. zw. „fuoruscitom“, którzy we Francji i Belgji prowadzą żartaną kampanję w obronie wolności uciemnionych Włoch.

Oto paragrafy nowej ustawy przewidują możliwość zaocznej rozprawy z konsekwencjami

konfiskaty dóbr i wygnania krewnych (!).

Prawdziwe curiosum stanowi przepis, że *obywatel zagraniczny, który w obcym państwie narusza interesy ustroju Włoch może być ścigany i*

zasądzony przez sądy włoskie.

W praktyce oznacza to zarówno dla dziennikarzy działających zagranicą jak i obcych publicystów we Włoszech niebezpieczeństwo przebywania na terenie Włoch. Nie ulega żadnej wątpliwości, że doprowadzić to musi do konfliktów między Włochami a innymi państwami, które będą musiały ingerować w obronie własnych obywateli.

Pod przestępstwo polityczne podpada udział w włoskich stowarzyszeniach, mających siedzibę zagranicą, a nie uznanych przez rząd włoski.

Szczególnie szerokie zastosowanie znajduje

kara śmierci za mord popełniony nawet skutkiem nadużycia alkoholu a także w wypadkach wzięcia ściganego z kraju jako zaostrenie kary.

Za spędzenie półtu przewidziana jest kara do czterech lat więzienia. Niespotykaną w nowoczesnych ustawodawstwach jest kara na nałogowych złodziejach do 15 lat, nawet dla złodzieja kieszonkowego a dla włamywaczy do 30 lat.

Dla nas jasnym jest, że nowa ustawa karna to

nowa broń w rękach obłąkanego dyktatora,

której ostrze przede wszystkim skierowane jest przeciw „buntownikom i wrogom“ faszystów i w swej brutalności idzie dalej niż kodeks karny carski.

To i owo.

Rosja sowiecka kroczy w pierwszym szeregu propagandy pokoju... Ale czyni to w sposób stary i wypróbowany jeszcze przez carów, no — i stosowany przez burżuazyjne państwa europejskie: Zbrojny pokój.

Niemiecki komunista Renner mówił wobec swych zwolenników w Berlinie o przeciwnościach swoich w Rosji. Zachwycony jest przedewszystkiem „świetnym stanem armii sowieckiej“. Przywódcy sowieccy pomimo granatów ręcznych, tanków, wozów pancernych, bomb trujących i tym podobnych ingrediencji wojennych, są jak gołąbki spokojni i o wojnie słyszeć nie chcą. Jednym słowem apostołowie pokoju... Pan komunista Renner był zachwycony tem... pokojem wojskiem, które widział na paradzie w Moskwie w rocznicę rewolucji rosyjskiej. Serce jego przepelniała duma, gdy patrzył na uzbrojone regimenty kobiet i młodocianych, gdy podziwiał świetną artylerię...

Widzicie, taka jest „pogarda pokoju“ Rosji sowieckiej. Wszystko to z „patriotyzmu“ i z przekonania „sojalistycznych“

Jeden z moich znajomych pokazuje mi z tryumfem „Wiadomości Literackie“ i mówi:

— A mam, obeszło się bez was, — mam!

— Czyś zbliżował? O co ci chodzi? (

— Nie dostałem „Dziennika Ludowego“ z artykułem o wojsku papieskim, więc kupiłem sobie „Wiadomości Literackie“ i przeczytałem to samiusienko.

— Masz szczęście — odpowiadam.

— Ja — jak ja, ale Warszawa ma szczęście. Bo proszę cię, czemuż tam nie skonfiskowali, a we Lwowie skonfiskowali.

— A dajże mi święty spokój, nie masz mi czem głowy zawracać?

— Bo proszę cię, ja nie mogę wykalkulować dlaczego we Lwowie konfiskują to, co w Warszawie nie zostało skonfiskowane.

— Baj baj, a będziesz w raju — ja też nie rozumiem, ale czy wszystko akurat trzeba rozumieć?

Czasem są ludziom nazwiska kłują u nogi. Smierdział, Smrodzik, Bzdziuch, Swornegacie, Szejny, Djabel, Hulaj... Czy wymieniać dalsze. Oto herby rodowe synów chłopskich przekazane im przez ojców i dziadów. Wszystkie wymienione nazwiska są autentyczne, noszą je ludzie zajmujący stanowiska w społeczeństwie, mający dzieci w szkołach. I dzieci te stają się pośmiewiskiem swych kolegów.

Są ustawy i rozporządzenia normujące sprawę zmiany nazwisk. Nazwiska hańbiące, narażające na śmieszność i kpiny można zmieniać bez większych trudności, władze bowiem w podobnych wypadkach przeważnie idą na rękę petentom.

Wiele dlaczego — zapyta ktoś — pan Bzdziuch czy Swornegacie nie zmienia nazwiska?

Ano, jest tu mała przeszkoda. Przeprowadzenie zmiany nazwiska kosztuje około 300 zł. Kto może sobie na to pozwolić? I dlatego pan Bzdziuch, mimo, że nieraz jest przedmiotem śmiechu i przedrzeźniania.

Oczywiście w tych ciężkich czasach trocki o wielkie rzeczy, czynniki decydujące nie mogą pamiętać o tem, że przez zniesienie tych olbrzymich opłat zniósłoby zarazem krzywdę setek tysięcy ludzi, którzy nazwiska swe wloką za sobą jakby piętno hańby.

Alc może przecież kiedyś zmieni się u nas niejedno więc i uwłaczające nazwiska będzie można łatwiej zmieniać. I wtedy znikną z naszych spisów „Smierdziale“ i inne „Djabły“.

FABRYCZNY SKŁAD

LINOLEUM i CERAT

LEOPOLD HAAS

Lwów, ul. Legjonów 3. - Telef. 16-45

POLECA NA ŚWIĘTA:

LINOLEUM korkowe, wzorzyste i jednobarwne
LINOLEUM „Inlaid“ wzory nie ścierające się
CERATY na stoły i kredensy odpasowane i na metry
DYWANY wełniane i pluszowe krajowe i zagraniczne
CHODNIKI jutowe, wełniane, pluszowe i kokosowe
KAPY na łóżka i stoły kilimowe, pluszowe i brokatowe
NARZUTKI na otomany i tapczany ostat. nowości
FIRANKI z tiulu, etaminy, markizety i koronkowe
OBRUSY płócienne z serwetkami -- kompl. garnitury

Koce, Derki, Maty japońskie, Karnisze

Wybór olbrzymi. Ceny najniższe.

50 WŁASNYCH ODDZIAŁÓW
W KRAJU I ZAGRANICĄ.

Zlecenia z prowincji wykonuje się odwrotnie.

Likwidacja dyscyplinarki tow. Hoffmana.

P. Nadolski uznał sprawę za niebyłą.

Sprawa dyscyplinarki tow. Hoffmana, przew. Związku prac. gminnych, która takie wzburzenie wywołała wśród pracowników i omal nie spowodowała wybuchu strejku, została zakończona pełnym sukcesem i satysfakcją dla zajmowanego przez nas i pracowników stanowiska.

W piątek odbyło się ponowne posiedzenie komisji dyscyplinarnej, na które zaproszono tow. Hoffmana. Komisja oświadczyła tow. Hoffmannowi, że p. kom. Nadolski po zapoznaniu się z protokołami, spisany mi w całej sprawie incydentu i do-

chodził o rzekomą niesubordynację, doszedł do przekonania o bezpodstawności zarzutu i uważa całą sprawę za niebyłą. Wobec czego komisja dyscyplinarna uważa sprawę za umorzoną i załatwioną.

W ten sposób, jedynie słuszny, została zlikwidowana sprawa, która niepotrzebnie wywołała tyle rozgoryczenia i słusznego oburzenia, a prasę sanacyjną naraziła na drukowanie idjotycznych artykułów. Szkoda, że nie stało się to wcześniej, ale lepiej późno, byle nie za późno.

—o—

Zwycięski manifest Sowietów.

Z okazji przyjęcia przez Chiny warunków rosyjskich, co oznacza zakończenie konfliktu rosyjsko-chińskiego, naczelny wódz armii sowieckiej na Dalekim Wschodzie wydał do wojska następującą proklamację:

„Pobiliśmy Chińczyków na dwóch frontach. Moglibyśmy ścigać nieprzyjaciela aż do Charbina, ale poprzestajemy na udzieleniu Chinom nauc-

nej woli wykonywania w dalszym ciągu kontroli nad koleją wschodnią. Jeżeli Chiny nie chcą otrzymać nowej lekcji, muszą bezwzględnie przywrócić pierwotny stan na chińskiej kolei wschodniej, uwolnić jeńców obozów koncentracyjnych, rozbroić białogwardystów i cofnąć wojska chińskie z granicy. Mukden przyjął te warunki“.

—o—

Rozłam w bujnej fantazji dziennikarzy.

Od kilku dni rozpisyują się dzienniki brukowe i sanacyjne o rzekomym rozłamie w PPS. w związku z wystąpieniem z partii dra Bobrowskiego. Otóż stwierdzamy, że o żadnym rozłamie nie ma mowy. Dr. Bobrowski wystąpił sam i nikogo za sobą nie pociągnął.

W Krakowie odbyła się konferencja wszystkich związków zawodowych, która jednomyślnie potępiła postępowanie Dra Bobrowskiego, jako szkodliwe, dla klasy robotniczej.

Wymienieni w „Kurjerku kraowskim“ i „Gazecie polskiej“ towarzysze krakowscy, jakoby poszli śladami dr. Bobrowskiego w gwał-

towny sposób protestują na łamach „Naprzodu“ i deklarują wierność sztagarom PPS.

Również wiadomości o rzekomym zagrożeniu „Naprzodu“ są zupełnie wyssane z palca.

Okazuje się jeszcze raz, że PPS czerpie swoją siłę i zwartość z programowego uświadomienia klasy robotniczej, a nie opiera jej na adoracji osób. Popularność dra Bobrowskiego skończyła się wśród proletariatu krakowskiego z chwilą, gdy opuścił PPS. Odszedł samotny, a klasa robotnicza pójdzie dalej swoją, raz wytkniętą drogą, pod czerwonymi sztandarami socjalizmu.

Emigracja chłopska z Rosji zatacza szersze kręgi.

WARSZAWA, 30. 11. (AW.). „Kurjer Czerw.“ donosi z Moskwy, że wszczęta przez chłową niemieckich ucieczka wieśniaków obcych narodowości z Rosji sow. zaczyna ogarniać coraz szersze masy chłopów nietylko niemieckich, ale również i polskich, czeskich i słowackich. Projektowane jest stworzenie międzynarodowego komitetu pomocy dla reemigrantów z Rosji sow., w skład którego mają

wejść przedstawiciele narodów, z których rekrutują się uchodźcy. Nie ulega wątpliwości, że rząd rosyjski sprzeciwi się akcji takiego komitetu i będzie ją uważał za bezprawne mieszanie się do stosunków wewnętrznych Rosji, tembardziej, że już obecnie prasa sow. twierdzi, że pomoc udzielana przez Niemcy uchodźcom rosyjskim ma charakter raczej polityczny niż humanitarny.

Pierwsze bankructwo paktu Kelloga.

WARSZAWA, 30. listopada. (A. W.) — „Journal de Debats“ zamieszcza ciekawy artykuł o bankructwie paktu Kelloga w sprawie zatargu chińsko-sowieckiego.

Dziennik ubolewa nad brakiem sankcji i zapytuje czy wielkie państwa okażą równą powolność i niezaradność n. p. w razie wybuchu konfliktu na granicy polsko-sowieckiej.

BIULETYN SĄDU NAJWYŻSZEGO.

WARSZAWA, 30. listopada. (A. W.) — Z dniem 1. stycznia 1930 Sąd Najwyższy przystępuje do wydawania specjalnego wydawnictwa, zawierającego orzeczenia tegoż sądu. Należy zaznaczyć, że orzeczenia Sądu Najw. mają zasadnicze znaczenie dla wymiaru sprawiedliwości, wobec czego brak takich publikacji dawał się dotkliwie odczuwać członkom zarówno magistratur sądowych jak i palestry.

Wykłady Uniw. Ludowego I TUR-a we Lwowie.

1) Niedziela dnia 1. grudnia, godz. 4.30 pop. Słownictwo „Praca“ Rynek 8. I. p. prof. Rogowski: „Gdańsk w dziejach Polski“ z przeżyciami.

2) Poniedziałek, dnia 2. b. m. o godz. 7-mej wiecz. Z. Z. K. ul. Gródecka 69, prof. St. Belzowskiego „Demokracja starożytna Grecji“ z obrazami świetnymi.

3) Wtorek, dnia 3. b. m. godz. 7-mej wiecz. lokal Uniw. Ludowego, ul. Bourlarka 1. 5., Kurs przyrodniczy prof. M. Łopuszańskiego: „Nauka o człowieku“.

Kronika polityczna.

TOW. MARSZ. DASZYŃSKI WRÓCIŁ DO WARSZAWY.

WARSZAWA. Dziś powrócił z Bystrej i objął urządowanie, marszałek sejmów tow. Ignacy Daszyński.

P. PIŁSUDSKI URZĘDUJE.

WARSZAWA. P. Piłsudski przybył dziś wczesnym rankiem do gmachu Gł. Inspektoratu sił zbrojnych, gdzie urzędował do popołudnia. P. Piłsudski powrócił pieszo do Belwederu.

POWRÓT P. PREZYDENTA.

WARSZAWA. P. prezydent Rzpliej powraca dnia 30. b. m. do Warszawy i weźmie udział w obchodzie ku czci Dekerta.

ROZWIĄZANIE ZARZĄDU OKR. ZW. K. CH. W WARSZAWIE.

WARSZAWA. (tel. wł.) Dziś rozwiązany został Zarząd Okręgu Związku Kas Chor. w Warszawie. Komisarzem mianowanym został dr. med. p. Wilezyński.

ROZBICIE ROKOWAŃ O UMOWE ZBIOROWĄ W ROLNICTWIE.

WARSZAWA. (tel. wł.) Dziś zostały zerwane rokowania o nową umowę w rolnictwie dla województw centralnych z powodu żądań obszarników obniżenia wynagrodzenia robotnikom rolnym.

USTĄPIENIE B. MIN. CZECHOWICZA.

WARSZAWA. (tel. wł.) W prasie pojawiła się dziś wiadomość o bliskim ustąpieniu b. min. skarbu Czechowicza ze stanowiska dyrektora Banku Ziemi, mówi również o ustąpieniu p. Grubera ze stanowiska dyrektora w P. K. O. w związku z objęciem takiej funkcji w Banku reparacyjnym w Bazylei.

Pożar „wesołego miasteczka“.

NOWY JORK, 30. 11. (A. W.). Według doniesień z Bostonu, wczoraj w pobliskiej miejscowości rozrywkowej, która była celem licznych wycieczek, pożar strawił 5 parowozów, 4 domy, oraz dużą część parku zabawowego. Wskutek szalejącej wichury akcja ratunkowa była niezmiernie utrudniona. Straty wynoszą 1 milion dolarów.

W Rosji podwzroszono cenę za paszporty zagraniczne.

MOSKWA, 30. 11. (AW.). Od dnia 1 kwietnia r. 1930 podwyższona zostanie cena za uzyskanie paszportu zagranicznego do wysokości 360 rubli. Podwyższenie ceny za paszport ma uniemożliwić, względnie zmniejszyć ilość wyjazdów obywateli sowieckich zagranicę.

Kłeska akcji nacjonalistów niem.

BERLIN, 30. 11. (PAT.). Reichstag na dzisiejszym posiedzeniu odrzucił przeważającą ilością głosów, przeciwko głosom niemiecko-narodowych, hitlerowców i chrześcijańsko-narodowych projekt ustawy wolnościowej. Głosowanie odbyło się oddzielnie nad poszczególnymi z czterech paragrafów projektu ustawy.

Paragraf 1-szy domagający się od rządu niemieckiego, aby cofnął przyznanie się do winy Niemiec za wybuch wojny światowej odrzucono w głosowaniu imieniem 318 przeciwko 82 głosom, przy 4 wstrzymujących się od głosowania.

Paragraf 2-gi, żądający obalenia ar-

tykułów 231, 429 i 430 Traktatu Wersalskiego, w głosowaniu zwyciężnym został odrzucony przeciwko głosom narodowo-niemieckich.

Paragraf 3-ci, żądający odrzucenia planu Younga uzyskał 80 głosów — przeciwko 312, przy 4 wstrzymujących się od głosowania.

Paragraf 4-ty przewidujący sankcje karne dla członków rządu niemieckiego, którzy podpisali plan Younga, został odrzucony 317 głosami przeciwko 60.

Część posłów niemiecko-narodowych, należąca do grupy umiarkowanych, wstrzymała się od głosowania.

Nie tędy droga!

Problem mieszkaniowy w Polsce, od szeregu lat wentylowany przez różne czynniki, właściwie nie ruszył z miejsca. Dotychczasowa akcja budowlana w niczem nie przyczyniła się do usunięcia klęski mieszkaniowej.

Przyczyną klęski mieszkaniowej w naszym państwie jest brak pozytywnego programu, któryby był oparty na realnych, możliwych do przeprowadzenia podstawach i pieniądzu. — Różne pomysły i projekty dotychczasowe ze strony czynników rządowych w samym zarodku okazały się nieodpowiednie.

Ostatnio warszawska Izba handlowo-przemysłowa wystąpiła z projektem budowy „tanich“ domów mieszkalnych dla robotników i urzędników z tem, że domy te mają po pewnym czasie przejść na własność mieszkańców, którzy poza horendalnym czynszem musieliby wpłacić 10 proc. ogólnych kosztów budowy. — Projekt ten nierealny sam w sobie był onegdaj tematem obrad w lwowskiej. Izbie handlowo-przemysłowej.

Referat i uwagi do tego projektu wygłosił wiceprezes Izby p. Ulam.

Charakterystycznym jest, że p. Ulam np. uważa za jedną z trudności w rozwinięciu akcji budowlanej 8 godz. dzień pracy, który — jego zdaniem — należałoby w budownictwie i w stycznych z nim zawodach znieść. Reprezentant związku właścicieli realności p. dr. Westreich widzi znowu jedyny możliwy sposób zlikwidowania klęski mieszkaniowej w *zniesieniu ochrony lokatorów*.

Takie i tym podobne „zbawienne“ pomysły lansują różnego rodzaju fachowcy i mecenaszy, traktują tak poważny problem wyłącznie pod kątem własnych interesów indywidualnych lub klasowych.

Nie tędy prowadzi droga do zlikwidowania klęski mieszkaniowej. — Zagadnienie to nie może być terenem opieki przemysłowców i kamieniczników.

Pogrom żydów na Białorusi sow.

MINSK, 30. 11. (AW.). W środę dnia 27 bm. w miasteczku Brzeszczewice, okręgu mińskiego grupa robotników dokonała pogromu żydów, których dotkliwie pobito oraz zdemolowano ich mieszkania. Powodem zajścia było pobicie 15-letniego chłopca fabrycznego przez kilku młodych żydów.

—o—

ków, szukających tu łatwego żeru. Problem mieszkaniowy dopóty nie będzie rozwiązany, dopóki nie będzie traktowany pod kątem interesów szerokich mas lokatorskich, dopóki nad interesem kamieniczników nie zwycięży społecznie pojęty obowiązek akcji budowlanej.

Projekt pomnika dla Clemenceau

przedłożony przez rzeźbiarza Sicarda. Pomnik przedstawiać będzie wielkiego męża stanu, gdy (jako prezydent ministrów) przemawia na froncie do żołnierzy.

Przed zatwierdzeniem kompromisu z socjalistami.

WIEDEŃ, 30. 11. (AW.). Mimo zapewnień prasy socjalistycznej, że stan rokowań kanclerza Schobera ze stronnictwami przedstawia się niemal krytycznie, gdyż stronnictwa te nie chcą zatwierdzić kompromisu kanclerza z socjalistami, naogół w kołach politycznych ocenia się optymistycznie sytuację wewnątrz-polityczną w kraju. Rokowania zostaną w dniu

jutrzejszym przerwane, gdyż liczni posłowie wyjeżdżają w niedzielę do swoich okręgów wyborczych.

Powszechnie spodziewają się, że już w poniedziałek uda się skutecznie ostatecznie porozumienie, tak, że czytanie ustawy o reformie konstytucji odbędzie się najdalej w przyszłym tygodniu.

—o—

Wyrok na lekarzy-partaczy.

WROCLAW, 30. 11. (AW.). Sąd karny w Raciborzu skazał na grzywnę po 300 marek lekarzy dr. Rothera i dr. Franza za nieumiejętne obchodzenie się z aparatem Roentgenowskim. — Prokurator żądał kary po miesiącu więzienia. Sąd cywilny skazał ich na 8,000 marek odszkodowania dla pacjentki Strekerówny, która skutkiem fatalnego prześwietlenia

po dwuletniej kuracji jest kaleką, na plecach ma wielką ranę. — Pisma donoszą, że dr. Rother wyjeżdżając przed dwoma laty z Raciborza odstąpił pacjentów swoich dr. Franzowi i zezwolił mu na używanie jego aparatu Roentgenowskiego, nie informując go jednak, jak ma się obchodzić z aparatem, który wykazywał pewne braki.

Nowe rugi w Kasie chorych miasta Lwowa.

Wyrzucenie 14 pracowników.

Koniec każdego miesiąca, jako ustawą wskazany termin wypowiedzenia pracy, jest od kilku miesięcy w lwowskiej Kasie chorych m. Lwowa datą egzekucji wyroków na skazańców. W poprzednim miesiącu zwolniono bez żadnych uzasadnionych powodów 15 pracowników, wczoraj padło dalszych 14 ofiar. Wypowiedziano przeważnie pracownikom, którzy od kilku lat uczciwie dla instytucji pracowali i nie dali żadnego powodu, aby się z nimi w ten sposób obejść i pozbawić ich ciężko zapracowanego i potrzebnego im chleba. Wszystko to są ludzie, którzy pracą zarabiają na życie swoje i świąch najbliższych.

Tak w Kasie chorych, jak w Związku Kas zapowiedziano, że kto z dawnych pracowników nie przystąpi do „frakcji rewolucyjnej“ zostanie wyrzucony i akcję tę przeprowadza się z całym cynizmem.

W Kasie lwowskiej atryguje „sannacja“ niejaka Bergerowa, do niedawna komunistka, jej mieszkanie jest też obłożone przez petentów o posady. A kogo się przyjmuje, pisa-

liśmy już, dalszy rejestr ogłosimy jeszcze.

Jak się dowiadujemy, zawiązał się specjalny komitet, który zamierza wydać zbiór dokumentów, ilustrujących wszechstronnie obecną „politykę“ w dziedzinie ubezpieczenia społecznego. O ile taka publikacja się ukaże, będzie ona ważnym historycznym przyczynkiem obecnego systemu rządzenia w tej dziedzinie.

W miejsce wyrzuconych został przyjęty do Kasy lwowskiej Miszczyszyn Franciszek, karany swego czasu 4 letniemi więzieniem, a ostatnio wyrzucony z monopolu na Bogańówce za manipulację ze spirytusem. Należy oczywiście do „frakcji“.

Komisarz *Nadzieja* pobiera za komisarkę 1.000 zł. mies., a za pełnienie równocześnie funkcji dyrektora Kasy 500 zł. Jak wiedzimy, nie żałują sobie pieniędzy.

Wiceyr. St. *Zakrzewski* podobno już definitywnie opuścił Kasę lwow-

ską i został na razie skazany do Drohobycza. Nie pomogły nie rewolucyjne jego zabiegi, aby się we Lwowie utrzymać. Panami placu we Lwowie są dziś sami „ideowcy“, jak Ochman, Janicki i Nadzieja. Sję transit gloria mundi. I na innych przyjazie kolej.

Kobieta — komisarzem rządowym.

Jest nim dr. Oda Negdbauer, mianowana komisarzem rządowym w Styrii (Austria).

Fajleton „Dzien. Lud.“ z dnia 2. XII. 1929.

W. RAORT.

Złota papierośnica.

Na okręcie „St. Sebastian di Compostello“ zdążającego z Cherbourga do Pernambuco, zbierało się co wieczora międzynarodowe towarzystwo, opowiadając sobie przy cygarach i whisky różne przygody ze swego życia. Pewnego dnia zabrał głos Gaston de Cubanesso:

— Mieszkałem długie lata w Patagonji, gdzie się urodziłem i po ukończeniu domowego wykształcenia zostałem urzędnikiem policyjnym. Rokowano mi świetne nadzieje i w biurze naszej „Siguranza di Policajo“ miałem opinię najzdolniejszego wywiadowcy do specjalnych poruczeń. Nie miałem jednak szczęścia, gdyż nie awansowałem tak szybko jak moi koledzy, nie odznaczający się żadnymi specjalnymi zdolnościami. Bolało mnie to, ale ze zdwojoną pracą usiłowałem zwrócić na siebie uwagę moich przełożonych. Nie pomagało! Młodzi robili karierę, głu-

psi dochodzili do synekur, a ja nie awansowałem. Aż pewnego razu uśmiechnął się do mnie los. Zginęła bowiem jednemu z bardzo wpływowych dygnitarzy złota papierośnica. Zginęła. Gdzie? jak?, nie mógł określić. Przypuszczał, że albo ją zgubił, albo też wyciągnięto mu z kieszeni. Dygnitarz był żonaty i dlatego za każdą cenę postanowił odnaleźć papierośnicę. Panowie mnie zrozumieją?... Papierośnica zginęła mu bowiem tej nocy, kiedy nad ranem wrócił do domu.

Do rozgmatwania tej sprawy zostałem ja delegowany. Dygnitarz obiecał mi awans, jeśli do tygodnia, to jest, do powrotu jego żony od chorej ciotki, odszukam papierośnicę. Wypytałem się dokładnie Exceleńcy o wygląd papierośnicy ze wszystkimi szczegółami, nawet o to, gdzie i kiedy była robiona i przez kogo. Po zanotowaniu najdrobniejszych szczegółów i informacji, zabrałem się do roboty i równo do tygodnia wręczyłem dygnitarzowi jego papierośnicę.

Exceleńca był nad wyraz uradowany, przyrzekł poprzeć mój awans, ale był ciekawy bliższych szczegółów odnalezienia papierośnicy. Oczywiście, że policja ma także swoje

tajemnice i dlatego nic bliższego opowiedzieć nie mogłem i nie chciałem.

U nas w Katanji — wtrącił senator Giuseppe Malatesta — policja utrzymuje nawet stosunki ze złodziejami...

— Możliwe — odparł Gaston de Cubanesso. — Proszę jednak słuchać dalej, bo tu się zaczyna niesamowita część mojej historii. Otóż nic nie powieiedziałem. Po dwóch tygodniach zawołano mnie znowu do Exceleńcy. Był zdenerwowany i kościwił mi, że coś w tej całej historii za złotą papierośnicą jest w nieporządku. Pokazało się bowiem, że palto, które dygnitarz dał krawcowi do odprasowania, odniósł mu krawiec ze słowami: „Exceleńcy, uczciwych rzemieślników nie bierze się na takie kawały, jak zostawianie złotej papierośnicy pod podszewką palta“...

— Jakto? — zawołał lord Abernon, przestając ze zdziwienia pykać fajeczkę.

— Więc krawiec odniósł Exceleńcy jego złotą papierośnicę, a pan wręczył mu także jego złotą papierośnicę?... Rozdwojenie jaźni papierośnicowej?...

— Cierpliwości, mylordzie nie skończyłem jeszcze! — rzekł Gaston

Rewolucja w Iwowsk. Związku Strzeleckim.

Bagno gospodarki b. prezesa Schmala.

Niedawno pisaliśmy o niezbyt chwaleb-
nem usunięciu „żelaznego“ prezesa Schma-
la ze Związku Strzeleckiego.

Jak dochodzą nas słuchy — obecny zarząd nietylko oczyszcza Związek z nale-
ciałości przeróżnych szumowin, skrzętnie
zbieranych przez Schmala, ale co głów-
niejsze, wziął się do ksiąg kasowych i tam
znaleźć miał takie bagno przeróżnych spr-
wek, że groziło już skandalem na wielką
skalę. Oto strzelcy opowiadają, że były
„komendant“ okręgu niejaki Kolbuszewski,
który ongiś był w taborach u p. Hlamera
w Legionach, a urzędniczkim w W. P.
— i tyle tylko miał z wojskiem wspól-
nego — przez Schmala podniesiony do
godności „komendanta okręgowego“ — jak
wiemy został w lipcu b. r. usunięty i
zwolniony z obowiązków, z jednomiesięcz-
ną odprawą.

Na skutek błagalnych prośb rozmaitych
osób przyznano mu 3-miesięczną odprawę,
t. j. do września włącznie.

Tymczasem Schmal wypłacał mu placę
po 550 zł. (pięćsetpięćdziesiąt) zł. miesię-
cznie aż do napędzenia jego samego, t. j.
do listopada włącznie, dodając mu kartę
tramwajową i remunerację, mimo, że nie-
był już komendantem, którego funkcje spra-
wował kto inny.

Dopiero napędzenie Schmala wstrzyma-
ło te gratyfikacje.

Tak się to gospodarzyło z funduszami
publicznymi i państwowymi.

Tenże ananas Kolbuszewski, przyjęty zo-
stał przez Schmala do Związku Kas cho-
rych, gdzie brał drugą placę 500 zł. jako
szef wydziału gospodarczego (bezcelność!)
i gdzie rankami nie robi, ale popo-
łudniu — za osobnym wynagrodzeniem
(nadgodzinowym) — sprawdza czy zakłada
inwentarze.

Robi to w czasie, gdy nikogo nie ma
w biurach, a także w niedziele i jak
twierdzą wtajemniczeni — z „pożytkiem
dla siebie“. Tak wygląda „sanacja“ Zwią-
zku Kas chorych.

Ponieważ po miesiące opowiadają o ho-
rendalnych nadużyciach w Związku Strzel-
ca czasów „panowania“ czy „grasowania“
w nim Schmala — przeto mamy pewność,
że obecny Zarząd ogłosi publicznie wyniki
badania ksiąg, by raz skończyć z niena-
ruszalnością Schmala i oczyścić Zwią-
zek z szumowin i uchronić go od kłasn-
szych podjężeń i nieufności społeczeństwa.

Jak musi wyglądać gospodarka w Zw-
Legionistów, gdzie są olbrzymie dochody
z trzech hurtowni tytoniowych, aparatów

„Bajazzo“ i innych kawałów — to mo-
żemy sobie tylko wyobrazić. Ale i tu bę-
dzie (wnei koniec, bo mamy już dość pło-
dów, by wystąpić przeciw marnotrawieniu
grosza publicznego przez Schmala i jego
klikę.

LEGUNI.

(Podpisy znane Redakcji).

Kraj, gdzie obniżają podatki.

WASZYNGTON, 20. listopada. (A. W.)
Przewodn. komisji skarbowej kongresu
Charley oświadczył wczoraj, że opracowany
przez sekcję finansów plan obniżenia po-
datków o 160 milj. dolarów, uchwalony
będzie z całą pewnością przez kongres.
W przyszły poniedziałek odpowiedni pro-
jekt, będzie niewątpliwie przedłożony, a
przyjęcie (tegoż nastąpi w ciągu tygodnia.)

Ci, około których toczy się konflikt chińsko-rosyjski.

Rosyjscy dyrektorowie
koleji wschodniej, Eis-
mont (na prawo) i Je-
meranow, których wy-
dalenie przez władze
chińskie spowodowało
konflikt zbrojny mię-
dzy Rosją a Chinami,
mają wrócić na swe
stanowiska, co rząd so-
wiecki postawił jako
warunek wstępny po-
kojowych rokowań.

de Cubanesso. — Dygnitarz nie mógł
też faktycznie wyjść ze zdumienia,
jakim cudem stał się naraz posia-
daczem dwu złotych papierośnic i
tak do siebie podobnych, jak dwie,
najidealniej obrane krople wody.
Rozumował, że nie zgubił słotej pa-
pierośnicy, lecz, że przez dziurę w
kieszeni dostała się za podszewkę
palta. Dobrze, ale wówczas jakim
sposobem ja mogłem znaleźć papie-
rośnicę, której on nie zgubił?... Je-
śli zaś rzecz miała się odwrotnie,
to jest: jeśli istotnie zgubił złotą
papierośnicę i ja ją znalazłem, to
skąd się wzięła ta druga papiero-
śnica w jego palcie?...

— Fenomenalne! — zawołał lord
Abernon. — Takie rzeczy mógłby
rozwiązać tylko Conan Doyle.

— Nic fenomenalnego mylordzie —
rzekł z uśmiechem Gaston de Cuba-
nesso. — Trzeba było przyznać się
do wszystkiego. Wziąłem więc uro-
czyste słowo honoru od Excelenzy,
że nie zaszkodzi mi w awansie i
wyśpiewałem prawdę. Wytłumaczy-
łem więc, że znalezienie tak drob-
nego i łatwego do sprzedania przed-
miotu, jak złota papierośnica, będzie
pracą bezcelową. Udowodniłem, że
drogą dedukcji doszedłem do nastę-
pujących wniosków: O co szło?...

O odszukanie złodzieja? Nie! O od-
nalezienie zguby, czy też o sam przed-
miot — to jest o to, aby dygnitarz
w przeciągu tygodnia posiadał swo-
ją papierośnicę? Tak! Wobec tego
poco było szukać daremnie, kiedy
można było, nie trując się pójść do
jubitera w którego papierośnica ta
była robiona, dowiedzieć się, czy ma
jeszcze jej model i kazać zrobić dru-
gą taką samą. Ponieważ informacje
otrzymane co do jubitera, wyglądu
papierośnicy itd. zebrałem bardzo ści-
śle, przeto jubitera odszukałem. Miał
jeszcze model tej papierośnicy, więc
pozostała tylko kwestja zrobienia jej
do tygodnia i zapłacenia. Na awan-
sie mi bardzo zależało, więc też pro-
siłem aby Excelenza zechciał mi łask-
awie darować i przebaczyć... Pa-
nowie mnie rozumieją?...

Excelenza był szczerze wzruszo-
ny. Poklepał mnie po ramieniu i
schowawszy obie papierośnice do
szuflady biurka, zapewnił mnie, że
awans mój jest pewny. Jedną tylko
myśl była mu przykra. Na odchod-
nem, ściskając mi rękę, zapytał ho-
wiem:

— Musiał pan — powiada — zruj-
nować się na kupno tej złotej pa-
pierośnicy... Złota papierośnica jest
droga...

Zachwycony łaskawością i pobla-
żliwością Excelenzy, uśmiechnąłem
się i wypowiedziałem te pamiętne
dla mnie słowa:

— Niestety Excelenzo, nie wszyst-
ko złoto co się świeci... Tombak zwy-
czajny!...

— Iajota! — wrzasnął ze swego
bujaka, hr. Wodołbski, dyplomata
warszawski.

— Ma pan rację! Trzeba mi było
z tem zwierzaniem poczekać, aż przy-
dzie awans. Ha stało się! Czyż mam
uodawać, że Excelenza podszedł do
biurka, wyjął moją tombakową pa-
pierośnicę i otworzywszy drzwi wy-
rzucił ją na schody, nie zapomniaw-
szy i mnie za nią wyrzucić?... Awans
się wścjęk! i teraz podróżuję jako
emeryt...

Fale rzuciły „St. Sebastianem di
Compostella“, prującego ciche wody
Pacyfiku. Wszyscy rozeszli się do
swoich kajut, tylko hr. Wodołbski,
dyplomata warszawski podszedł do
Gastona de Cubanesso i wymownie
uściskał mu rękę.

— Czy szanowny pan nie był
przypadkiem kiedyś w Warszawie?...

Gaston uśmiechnął się błado i ho-
leśnie:

— Kto z nas tam nie był?...

Z powodu zamknięcia przez władze Sali Posejmowej, Zgromadzenie tam zapowiedziane nie odbędzie się.

Odbędzie się natomiast 7 zgromadzeń w tym samym dniu (w niedzielę 1 b. m.) o godz. 11 przedp. w następujących lokalach:

- W sali Zw** kolejarzy ul. Gródecka 69
 „ „ kaflarzy ul. Zielona 7 l. p.
 „ „ browarników ul. Sobieskiego 30
 „ „ metalowców ul. Ormiańska 31 l. p.
 „ „ stolarzy ul. Piesza 2 l. p.
 „ O. K. R. P. P. S. ul. Rutowskiego 23 II p.
 również dla Prac. Gminnych
 „ Zw. „Praca“ o godz. 3 pop. Rynek 8 I p.

Robotnicy! Przybądźcie jaknajliczniej!

Wszyscy na wiece!

W obronie praw Sejmu, —

w obronie Demokracji, —

w obronie Wolności Obywatelskiej!

Niech żyje P. P. S.!

OKR. PPS. Lwów.

Przechodnie strzeżcie się przed plagą samochodową

(y) „Czartopchajka“ nazywają wieśniacy samochoty. Jadą bowiem same bez koni, cuchnącym dymem zatrują powietrze, pędzą przez wsie na skręcenie karku, masakrując ludzi i „chudobę“. Chłopi klnąc ten „dopust Boży“ sączą, że jest on piekielnym wymysłem. Ludność miast cierpi również wskutek harców „czartopchajek“. — Niema jednego dnia by nie było ofiar jazd nieostrożnych. Sprawy wypadków jakoś zawsze wychodzą z obroną ręką. Nie wpływa „hamująco“ na właścicieli aut, którzy pewni bezkarności z tem większą energią urządzają swe piekielne rajdy po ulicach miasta.

Wczoraj odpowiadał przed sądem Jakób Frim, który dnia 30 września ub. roku, jadąc z góry ul. Poniatowskiego wpadł w tłum ludzi wsiadających do tramwaju a następnie na arzewo. Pod koła dostał się Ożjasz Teper, który doznał zmiążdżenia stopy. W szpitalu amputowali nogę ofierze jazdy na skręcenie karku. Po wysłuchaniu ujemnej opinii o oskarżonym znawcy sądowego inż. Lisarskiego, oraz obrony dr. Altera, Trybunał skazał Frima na 5 miesięcy więzienia. Wykonanie kary zostało jednak zawieszono.

Teper pozostał jednak kaleką na całe życie.

Stanisław Popiel dnia 25 paździer-

nika ub. roku, jadąc ul. Wagową, potrącił Emę Kucharską, która doznała złamania nogi.

Dnia 18 listopada ub. r. w ul. Gródeckiej student medycyny Józef Tenczara, kierując autem swego szwagra, potrącił motorowego M. K. E., Koszyka, który doznał również złamania nogi. Obaj sprawcy wypadku zostali zwolnieni od winy i kary.

Przechodnie, strzeżcie więc całości swej powłoki cielesnej.

Śmiertelny skok włamywacza.

(y) Wczoraj po godzinie 1-szej w nocy posterunkowy Kasprzyk, przechodząc ul. Legionów usłyszał podejrzane szmery w sklepie towarów bławatnych Samuela Weimana pod L. 29. Wezwawszy do pomocy strażnika z tow. „Czuwaj“, udał się Kasprzyk do wnętrza kamienicy. Tam obaj stwierdzili, że złodzieje wybili otwór w sklepieniu piwnicy, poczem dostali się do sklepu Weimana. Jeden z włamywaczy, uciekając przed pościgiem, dostał się na ganek III-go piętra skąd skoczył na podwórze. — Doznał przytem ciężkich obrażeń oraz złamania czaszki. Drugiego włamywacza ujęto w piwnicy wraz z łupem, wartości 50.000 zł. Był to Herman Lauferman, bez zajęcia, ka-

Niesumienny restaurator.

Przy ul. Ruskiej l. 16, znajduje się restauracja pod firmą „Howerla“, którą prowadzi niejaki p. Wowk Jan, były garderobiarz. Chcąc wykorzystać „konjunkturę“ wobec nadchodzącej zimy, a z tem spowodowaną konkurencję pracy w zawodzie kelnerskim, pan ten samowolnie obniżył pracownikom kelnerskim ich uposażenie. Gdy pracownicy upomnieli się przez Związek o dotrzymanie warunków płacy, — p. Wowk wydalil jednego z pracowników z miejsca z pracy. Przedsiębiorcę tego nie cechuje zbyt niska kultura, skoro używa karczemnych wyzwisk wobec personelu i to w czasie, gdy w lokalu znajdują się konsumenci. Pracownicy są zmuszeni w „Howerli“ pracować od rana do nocy przeciętnie 12. godzin dziennie.

Ż. Z. P. P. G. H. w Polsce, Oddział, Lwów, Rynek 3, stając w obronie swych członków skierował sprawę do Sądu Pracy, który niewątpliwie sprawiedliwie osądzi samowolę tego przedsiębiorcy.

P. Wowkowi radzimy, ażeby lepiej zwał na przyrządzanie potraw i zoladki konsumentów, zamiast prowadzić niesumienne praktyki z kelnerami, gdyż o „fachowości“ tego przedsiębiorcy niejedno dałoby się powiedzieć.

Ukradł czy znalazł?

(y) W nocy na 11. lipca br. dokonano włamania w Rawie Ruskiej do warsztatu kuśnierza Sz. Landaua. Łupem włamywacza padło 30 skórek krymskich, wartości 300 zł. W czasie rewizji znalazła policja łup z mieszkania Fani Spatzer. Zeznała ona, że skórki te przyniósł do niej Izaak Wasser, ten zaś podał, że otrzymał je od Jakóba Friedmana z poleceniem zanieśienia do Spatzerowej.

W śledztwie i wczoraj na rozprawie Friedman zeznał, że skórki te znalazł na ulicy. Wobec braku dowodów winy trybunał uwolnił go od zarzutu kradzieży.

Rozprawie przewodniczył r. Kozikowski, oskarżał prok. Tournelle, bronił dr. Sz. Weiss.

raty, zam. przy ul. Ormiańskiej 30. Kolegą jego, który ratował się karkołomnym skokiem był niejaki Józef Fiedler. Pogotowie rat. odwiozło go w stanie nieprzytomnym do szpitala, gdzie zmarł on wczoraj przedpołudniem wskutek doznanych obrażeń.

Przed tygodniem pewien włamywacz, uciekając, skoczył z II-go piętra z kamienicy przy ul. Fridrychów, przyczem doznał tylko zwichnięcia nogi. Fiedler poszedł w jego ślady, lecz z tragicznym dla siebie wynikiem.

Czas odnowić przedpłatę!

Napad bojówki komunistycznej na lokal sjonistów.

(y) W ostatnich dniach lwowscy komuniści starają się okazać swą żywotność. Onegdaj zdemolowali lokal redakcji „Nowoho Czasu“, rewanżując się za demonstrację Ukraińców pod sowieckim konsulem. Wobec ponownej demonstracji młodzieży ukraińskiej pod konsulem spodziewano się kontrademonstracji komunistów. Dla wszelkiej pewności policja strzegła wczoraj redakcję pism ukraińskich, oraz lokalów starorusinów. „Technicy“ komunistyczni, nie mogąc złożyć „wizyty“ Ukraińcom, udali się wieczorem w liczbie 20-tu osób do lokalu T-wa sjonistycznego „Hitachducht“ w Ryaku 17. Tam zaatakowali obecnych i w czasie bójki zranili jednego sjonistę. W czasie bójki nadbiegł oddział posterunkowych, który aresztował 7-miu bojówkarzy.

Zamach morderczy w ul. Marka.

(y) Wczoraj po godzinie 8-mej wieczór w ul. Marka został zaatakowany przez jakiegoś osobnika 18-letni robotnik, Roman Beskid, zam. przy ul. Snopkowskiej 16. Po krótkiej wymianie słów napastnik strzelił z rewolweru do przeciwnika i zbiegł. Kula zraniła Beskida w brzuch, raniąc go ciężko. Przechodnie odprowadzili postrzelonego do pobliskiej apteki, i wezwali Pogotowie rat. — Po zaopatrzeniu odwieziono go w stanie groźnym do szpitala.

Policja zarządziła pościg za Zbrodniarzem.

Nowa linja tramwajowa we Lwowie.

Wczoraj w obecności przedstawicieli władz wojewódzkich, miejskich, licznie zebranych pracowników Zakładów elektrycznych i t. d. odbyło się przed remizą tramwajową przy ul. Pełczyńskiej uroczyste otwarcie nowej linji tramwajowej, prowadzącej z dworca głównego przez ul. Pełczyńską do Szkoły przemysłowej.

Roboty około budowy tej linji i dróg rozpoczęły się za czasów urzędowania komisarza rz. Szałeckiego t. j. w lipcu 1928, a ze względu na brak funduszy zostały rozłożone na dłuższy okres. Nowa ta linja długości około 2 km. wykonana kosztem około 2 milionów zł., stanowi początek linji okólnej, która kiedyś będzie biegła naokoło miasta, omijając śródmieście.

Normalny ruch na tej linji Dworzec przez ul. Pełczyńską, rozpocznie się dzisiaj rano.

Życie Podkarpacia.

Wiadomości z Borysławia.

(Telef. od naszego korespondenta).

Z ruchu robotników naftowych.

Dnia 23. list. b. r. odbyła się w sali nowowbudowanego Domu Robotniczego, konferencja członków organizacji zawodowych i PPS. z udziałem przeszło 600 osób.

Referowała tow. Markowska, która omówiła sytuację gospodarczą i polityczną, poczem tow. Bocian przedstawił zebranyim obecne położenie klasy robotniczej. W dyskusji zebrani wyrazili gotowość obrony praw wolności i demokracji, poczem uchwalono rezolucję, którą ze względów cenzuralnych nie zamieszczamy.

W drugim punkcie konferencji, tow. Haluch przedstawił zebranyim konieczność rewizji tabeli płac, która dzięki tendencyjnym wiadomościom o kosztach utrzymania jest systematycznie obniżana, co w o-

stateczności doprowadziłoby do absurdu.

W sprawie omówienia akcji cennikowej w przemyśle górniczym zwołano zebranie na dzień 3. grudnia w Przemyśle.

§ 32.

Na podstawie art. 32. rozp. Prez. Rzplitej z dnia 10. V. 1927. proszę o sprstowanie artykułu umieszczonego w c. piśmie z 6. list. 1929. Nr. 2.6 pod tytułem „Z za kulis stosunków w gminie Tustanowice“ a mianowicie ustępu czwartego:

„Nieprawdą jest jakoby urzędnik I. W. żądał 100 zł. od przedsiębiorcy budowlanego R. za udzielenie zezwolenia na dalsze prowadzenie wstrzymanej roboty u p. K., prawdą jest natomiast, że urzędnik I. W. nie tylko od p. R., nie żądał 100 zł., ale od nikogo wogóle“.

Iwan Wawryk, Tustanowice.

Wiadomości ze Stanisławowa.

(Telef. od nasz korespondenta).

Przodownik P. P. popełnił samobójstwo z nędzy.

Przed kilku dniami odebrał sobie życie wyrzuceniem z karabinu w biurze tut. Komisariatu P. P. przodownik Adam Szpak. Powodem tego ostatecznego kroku było zadłużenie. Nie mogąc wyżyć z rodziną z pitkłego uposażenia, zmuszony był ustawicznie zaciągać coraz to nowe długi, które urosły do tak poważnej kwoty, że zmar-

ty nie mając widoków ich pokrycia, — zapłacił je własnem życiem.

W podobnych warunkach żyje cały prawie świat pracowników.

Głodowe płace, ciężkie warunki pracy niepewność losu, — oto martyrologja, w której żyją wielotysięczne rzesze pracowników.

Kronika Stanisławowska

BOJKA STARORUSINÓW Z UKRAINCAMI. Podczas zabawy urządzonej przez starorusinów w Bolszowcach, pow. Rohatyn, powstała bójka między Starorusinami a Ukraińcami. Ciężką ranę od pchnięcia nożem odniósł Mikołaj Krzyżanowski, a łez rami są Teodor Maślak, Michał Cybuch i Michał Hrybyk. Wszyscy pobici pochodzą z Halicza i są zwolennikami partji staroruskiej.

ZABITY W BÓJCE. Podczas bójki w Balińcach, pow. Kołomyja, zabity został parobek Dmytro Dałaborak, pochodzący z Kułaczkowic. Przyczyną bójki była sprzeczka, którą wywołał zabity, Dałaborak utrudzony został tępem narzędziem w głowę i zmarł na miejscu. Jako podejrzani o zabójstwo zostali przytrzymani: Semen Swirczuk, Dmytro Swireczuk, Stefan Słobodzian i Iwan Słobodzina, wszyscy z Braliniec. Dalsze dochodzenia policyjne są w toku.

NAPAD UCZNIA NA PROFESORA. D. 23. list. napadł Mikołaj Mytluk, ucz. 7. kl. państw. gimn. z ruskim jęz. wykł. w Kołomyji na profesora tego gimnazjum Edmunda Gibczyńskiego i uderzył go zuchwalną łaską w głowę w okolicy prawego ucha wskutek czego prof. Gibczyński odniósł dotkliwą ranę głuzoną. Sprawa została aresztowana, a dalsze dochodzenia są w toku.

ZAMACH MORDERCZY. Nieznany sprawca na doce gminnej w Zarzeczu, pow. Nadwórna, strzelił do tamtejszego mieszkańca Michała Waeyka syna Dmytra i przestrzelił mu na wylot lewe płuco i łopatkę, raniąc go ciężko.

Skrytobójcze morderstwo.

Bohorodeczanach Starych, zamordowany został przez nieznaną sprawcę tamtejszy mieszkaniec Wasyl Katrynea. Sprawcy odbijali się na podwórce Katrynea, po ten usłyszawszy wyszedł z chaty z łaską w ręku i począł ich ścigać. W oddaleniu około 200 kroków od chaty jeden ze sprawców oddał dwa strzały do Katrynea, kładąc go trupem na miejscu. Żona zamordowanego słysząc strzały wybiegła na próg domu i ujrzała uciekających trzech ludzi. Dochodzenia za sprawcami morderstwa są w toku.

OLLESCHAU

kuracyjne najlepsze.

Samobójstwa.

Ze Skolego donoszą nam:

W dniu 27. b. m. popełnił tutaj samobójstwo Mikołaj Greczyn z zawodu masarz.

Denat zastrzelił się w oczach dawnej swej narzeczonej p. Dąbrowskiej, do której udał się i prosił o chwilę rozmowy.

Przed kilku dniami bo 23. b. m. odbył się jego ślub z inną kobietą.

Drugie samobójstwo popełnił mieszkaniec Skolego Jakob Horowitz we Lwowie, dokąd się udał dla załatwienia interesów.

Potworny mord na rąfy.

W Wiedniu toczy się obecnie proces niejakiego Rudolfa Singera, oskarżonego o morderstwo, dokonane w potworny sposób na 18 letniej dziewczynie, Gemmie Matyas.

Singer, spotkawszy na ulicy Gemmę, zwabił ją obietnicą ofiarowania jej posady do swego mieszkania. — Tutaj rozegrała się w nocy niesamowita scena. Następnego dnia znaleziono w małej komórce, należącej do mieszkania S., dziewczynę ze związanymi rękami i nogami

zupelnie naga, leżącą w kałuży krwi,

z ciężkimi ranami na szyji i piersiach. Przewieziona do szpitala zdołała jeszcze powiedzieć, że Singer po wprowadzeniu jej do mieszkania natychmiast zamknął na klucz drzwi i począł nagabywać ją niemoralnymi propozycjami, a gdy się opierała, pobił ją i poranił, poczem zamknął w komórce i kwyseł.

Z ruchu artystycznego.

Wystawy gwiazdkowe.

(m.) Goście „gwiazdkowi“, t. j. ci, którzy mają zamiar jako podarunek dla swych bliskich wybrać „częstkę artystyczną“ i... którzy mogą się na nią zdobyć, będą mieli zapewne kłopot niemający ze sprawą: „gdzie“ i „co“ wybrać...

Wszystkie bowiem instytucje artystyczne lwowskie występują z bogatym pokazem najróżnorodniejszych dzieł sztuki w dorocznych Wystawach gwiazdkowych — i wszystkie prześcigają się w zebraniu i zgrupowaniu materiału, nęcące, o widza.

I tak — mamy Wystawę Gwiazdkową w Miejsk. Muzeum Przemysłu Artystycznego (otwarcie tej nie zieli), Wystawę Gwiazdkową w Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych (otwarcie następnej niedzieli, wreszcie w Salonach Sztuki „Zachęta“ (otwarcie 1. grudnia).

Zapewne więc tłumnie pośpieszą miłośnicy sztuki na te turnieje efektownych, a niedrogich dzieł. (co jest cechą podobnych wystaw).

Już Wystawa Związku Artystek Polskich, w Tow. Przyj. Sztuk Pięk., której zakończenie przypada dn. 4. grudnia, miała poniekąd nastrój i charakter wystawy przedgwiazdkowej, nie co do jakości dzieł, ale chęci kupna ze strony zwiedzających, gdyż niezwykle wielka ilość prac artystek została rozsprzedana.

UPORCZYWE ZAPARCIE, katary jelita grubego, wzdęcia, osłabione funkcje żołądkowe, zastójna ogólna, osłabione funkcje wątroby, bóle w bokach i pod żebrami, przechodzą przy używaniu rano i wieczorem po szklance naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa. Powagi lekarskie stwierdzają, że woda Franciszka-Józefa nawet przy skłonności do porażenia kiszki działa bezboleśnie. Ządać w aptekach i drogerjach.

CIĄGLE WYCHODZI ZAMĄZ I ROZWOZI SIĘ.

PARYŻ. 30. listop. (A. W.) Znana gwiazda filmowa Pola Negri wniosła wczoraj skargę rozwodową przeciwko swemu mężowi ks. Mdivani.

Sledztwo ustaliło, że zbrodniarz po niedługim czasie wyszedł. Co się cziało w dalszym ciągu — niewiadomo, gdyż Gemma Matyas

zmarła z ran w szpitalu,

nie uciążliwszy dalszych informacji a śledztwo oprzeć się musiało wyłącznie na zeznaniach mordercy.

Mieszkanka sąsiedniego pokoju słyszała w nocy jęki, które nad ranem ucichły. Ustalono, że Singer za powrotem znęcał się w dalszym ciągu nad nieszczęśliwą, leżącą nago (było to w marcu) na zimnych kamieniach i broczącą z ran, a

ostatecznie nożem powierzył jej gardło.

Oskarżony zachowuje się na rozprawie z cynizmem zdegenerowanego zbrodniarza. Jest przekonany, — co otwarcie oświadczył — że zostanie uznany przez psychiatrów za obciążonego oziębieniem, co pociągnie za sobą umieszczenie go w domu obłąkanych, a ewentualnie bardzo łagodny wymiar kary. To cyniczne jego zachowanie się doprowadziło, do tego, że oburzeni więźniowie, z którymi przebywał we wspólnej celi, *pobili go,*

poczem zwrócili się do zarządu więzienia z prośbą o zabranie go z ich celi.

Orzeczenie psychiatrów ustaliło, że Singer zbrodnię swą popełnił przy pełnej świadomości oraz że nie jest degeneratem w naukowym tego słowa znaczeniu.

WIENIĘ. Singer został skazany na 16 lat ciężkiego więzienia, zaostrożonego ciemnicą w każdą rocznicę zbrodni.

Skazany przyjął wyrok z całą obojętnością, oświadczając, że rezygnuje z odwołania się od wymiaru kary.

Statystyka życia 80-letniego starca.

Manja robienia statystyki z wszystkiego, co się da obliczyć, dochodzi już w Ameryce do absurdu. Pewien miesięcznik amerykański obliczył, jak przeciętnie spędził życie ośmudziesięcioletni obywatel Stanów Zjeńd. Materiału do tej statystyki dostarczyły nadesłane temu pismu odpowiedzi, na kwestjonariusz. Według tej statyki 80-letni Amerykanin sracił na sen i ubieranie się 26 lat 312 dni 18 godzin i 22 minuty. Praca zawodowa zabrała mu czasu 21 lat 95 dni, 14 godzin i 40 minut. Na jedzenie i picie zmarnowało się 5 lat 340 dni, 5 godzin, 14 minut. Gorzej jeszcze było ze zmartwieniami. Zgryzoły i troski pochłonęły przeciętnie 6 lat 186 dni 14 godzin i 10 minut.

Nowy prezydent Meksyku.

Meksyk przestaje być przysłowiowym państwem przewrotów i niespodzianek politycznych, które dzisiaj grożą raczej Europie środkowej. Bo oto został tam wybrany prezydent i to na podstawie programu, w którym oświadczył, że chce iść w ślady Callesa i Obregona.

Nowy prezydent nazywa się Oriz Rubio. Większość zapewnił mu proletariąt, tak miejski zorganizowany w związkach zaw., jak i wiejski, chłop rewolucyjni t. zw. agraristas. Program Ortiza Rubio zapowiada: miejskim robotnikom rozwój ustawodawstwa robotniczego i ubezpieczenie robotnicze Główną troskę poświęci robotnikom rolnym. Należy pamiętać, że głównym żądaniem rewolucji meksykańskiej było przede wszystkim wyzwolenie chłopów. W niektórych okęgach konsjerwatywne już zostały rozwiązane bo przeszło milion chłopów dostało już grunta, ale chodzi o wszystkich ludzi żyjących z rolnictwa o tworzenie chłopskich spółdzielni i o kredyty dla włościan.

Co do politycznego programu, to przeprowadzenie tego nie przedstawia już trudności, bo walka z Rzymem skończona, toteż nowy prezydent może poświęcić się polityce zewnętrznej.

Wolność na zewnątrz, odparcie niesprawiedliwych roszczeń obcych mocarstw, rozbudowa społeczno, ustawodawstwa, oto zadania, które postawił sobie prezydent Meksyku.

Kącik pouczający.

Nie należy:

Dawać małym dzieciom do zabawy monet, drobnych kulek, perełek i t. p., gdyż mogą je połknąć, wepchnąć do nosa, czy ucha.

Czytać przy jedzeniu, gdyż wpływa to źle na nasze trawienie.

Mówić do lekarza, podczas gdy wypisuje receptę. Może się z łatwością omylić.

Przylepiać plasterka angielskiego bez ośrodku na otwartą ranę.

Palić papierosów w pokoju chorego.

Przy zatruciu fosforem (zapalkami, trucizną na szczyr), dawać otrutemu mleka, ani wogóle żadnego tłuszczu, gdyż fosfor rozpuszcza się właśnie tylko w tłuszczu i łatwiej przenika do organizmu.

Program radjowy.

Poniedziałek, 2 grudnia.

WARSZAWA. 16.45. Koncert z płyt gram. — 17.45. Muzyka lekka. — 20.30. operetka Pawła Reinera „M's Radjo”.
 KRAKÓW. 16.45. Koncert z płyt gramof. — 19.25. „Skąd się wzięli Polacy w naszych górach”.
 POZNAŃ. 17.45. Koncert popoł. — 19.30. „Pogadanka radiotechniczna”.
 KATOWICE. 16.45. Koncert z płyt gram. — 19.05. „Wzwyż ku szczytom i brłun dziedzinom”.
 WILNO. 17.00. Audycja dla dzieci. — 18.45. „Audycja literacka „Terakoya”.
 LIPSK. 19.30. Romantyczna muzyka fortep. 20.00. Koncert symfoniczny.
 BRATISLAWA. 18.00. Muzyka kameralna.
 BERLIN. 18.50. Lekki koncert. — 20.00. Transmisja z Filharmonji. Koncert.
 WIEDEŃ. 19.10. Pieśni Hugo von Wolfa i Kopfa. — 21.05. Recital wiolonczel.
 BUDAPESZT. 17.30. Orkiestra Man lita. — 21.00. Koncert z udziałem solistów.

—o—

Wtorek, 3 grudnia.

WARSZAWA. 16.25. Koncert z płyt gram. 17.45. Koncert popularny. — 19.50. Transm. z opery Pozn. opera „Kleoty Madonny”.
 KRAKÓW. 16.15. Koncert z płyt gramof. — 17.15. „Przegląd radjowy”.
 POZNAŃ. 17.00. Rozrywki umysłowe. — 19.05. Interludjum muz.
 KATOWICE. 19.15. Marcello: Sonata E-moll. — 19.25. „Ze świata — o odkrycia, zdarzenia i ludzie”.
 WILNO. 17.45. Koncert Wil. Zesp. Sol. — 18.45. „Czy karać przestępców”.
 LIPSK. 19.30. Premjery płyt gramof. 22.20. Pieśń współczesna.
 TURYN. 19.15. Muzyka lekka. — 20.30. Koncert.
 BERLIN. 19.00. Pieśni wesole.
 PRAGA. 18.50. „Wesele Figara” opera komiczna Mozarta.
 WIEDEŃ. 15.30. Koncert popoł. — 20.05. Premjera „Rusalka” — opera w 3 aktach Dworzaka.
 BUDAPESZT. 17.10. Recital pianisty Gergeley. — 20.00. „Robert i Marianna”.
 MOSKWA. 19.00. „Alco” — opera Rachmaninowa.

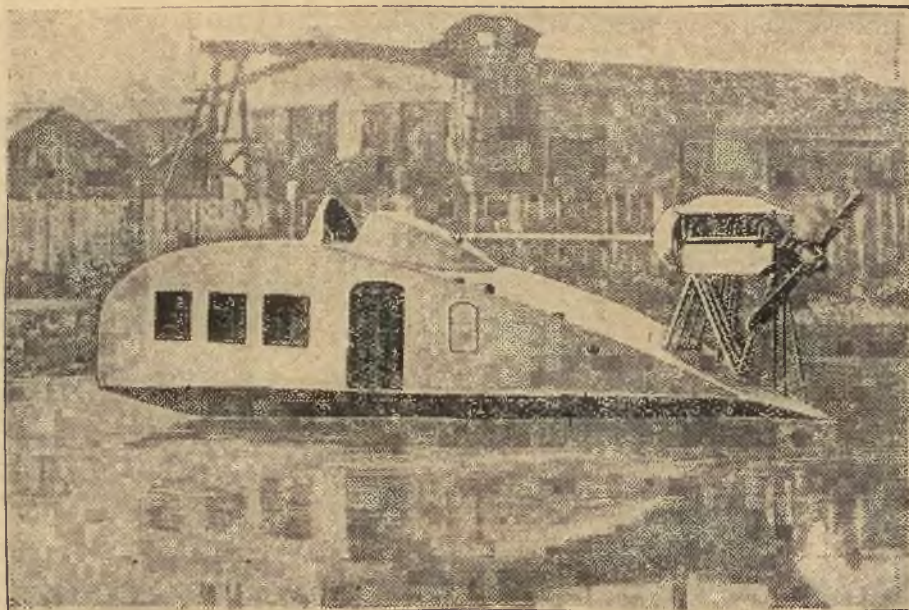
Zawrotne cyfry wszechświata.

Przed niedawnym czasem astronom Boode odkrył w przestrzeniach międzyplanetarnych skupienie słabych płatków mgławicowych, oddalonych o 150 milionów lat świetlnych od ziemi. Promienie gwiazd, z których te mgławice się składają, potrzebują 150 milionów lat, aby się dostać na ziemię. (Rok świetlny równa się 9 i pół biljonom kilometrów!) Jakże „mała” wobec tych potwornych cyfr jest odległość słońca od ziemi, wynosząca „tylko” 150 milionów km. Również następujące znane odległości stawiają słońce na bardzo dalekim planie: Mała mgławica Magellona oddalona jest o 100 milionów lat świetlnych, wielka mgławica Magellona o 110 milionów, mgławica Andromedy o 950.000.

Zbadano również zapomocą nowych metod stosunki temperatury, panujące na powierzchni gwiazd stałych. I tak: na Bellatrix panuje temperatura 21.000 stopni, na Aleyone — 17.000, na Algol — 17.000, na Wegu — 13.000, na gwiazdzie polarnej — 7.200, na słońcu — 6.000, na Aldebaranie 3.600 stopni.

—o—

Łódź motorowa poruszana zapomocą śmigła.

W Bremen została wybudowana motorowa łódź pasażerska, w formie spadającej kropli wody. Długość jej wynosi 12 mtr., wysokość 2 i pół mtr. Motor wprawiający w ruch śmigło, nadaje tej łodzi chyżość 70 kilometrów na godzinę. — Łódź ta będzie kursować po Dunaju między Wicaniem a Budapesztem.

Nawodnienie Sahary wodą z morza Śródziemnego.

Fantastyczny plan inżyniera niemieckiego.

Inżynier niemiecki Herman Sergel wypracował plan wypompowania wody z morza śródziemnego i użycia jej dla użyczenia pustyni Sahary. — Badania naukowe oddawna stwierdziły, iż morze Śródziemne — przed dziesiątkami tysięcy lat stanowiło jedynie morze wewnętrzne, niezbyt wielkie i dopiero w końcu okresu lodowcowego, dzięki ogromnym ilościom topniejących lodów, przemieniło się w wielkie morza, omywające łąy południowej Europy. Dzięki temu morze Śródziemne przy brzegach naogół bardzo płytkie pogłębiło się znacznie tylko pośrodku.

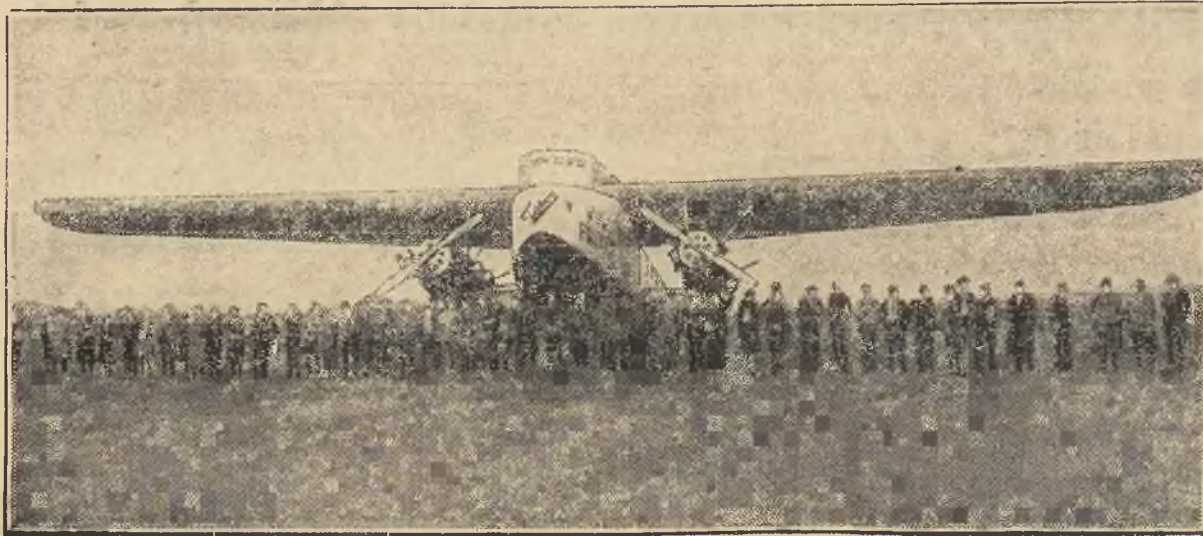
Z tego stwierdzenia Sergel wyprowadza następujący wniosek: Jeżeli powstrzymać dopływ wody do Śródziemnego morza przez zasilające je cieśniny Gibraltaru i Bosforu, poziom wody, dzięki stopniowemu wyparowywaniu zacznie się obniżać i wreszcie z pod taflí wód wyłonią się niegdyś zatopione łąy. Aby przyspieszyć ten proces, który drogą naturalną mógłby trwać nieskończenie długo, Sergel proponuje wypompowanie częściowe wody morza Śródziemnego i użycie jej do uwodnienia Sahary.

Projektodawca twierdzi, że osuszenie jeziora Nemi jest dostatecznym

dowodem możliwości dokonania podobnych prac. Natomiast rezultaty przedstawiają się zdaniem Sergela imponująco. A więc przede wszystkim zużycie siły wodnej przy wypompowaniu morza Śródziemnego stworzy olbrzymie źródła energii, którą można zużyć na elektryfikację całej Europy. Dalej — pomiędzy Włochami a Bałkanami z głębiny mórz wyłoni się nowa ziemia, równa obszarem półwyspowi Apenin. Sycylija połączy się z Afryką, tworząc w ten sposób „suchą drogę” pomiędzy dwiema częściami świata, co znów będzie miało dla dziejów ludzkości olbrzymie znaczenie.

Sergel obliczył, iż gdyby państwa europejskie zechciały zużyć na realizację tego gigantycznego planu za ledwie połowę swoich budżetów wojennych w ciągu czterdziestu lat, przed perspektywą, umożliwiającą rozwiązanie wielu tak trudnych i skomplikowanych współczesnych zagadnień gospodarczych i politycznych.

Robotnicy!
popierajcie Wasze pismo
„Dziennik Ludowy“

Największy amerykański statek lotniczy,

4-ro motorowy Fokker, runął na ziemię i spłonął, przyczem zajęty się ogniem dwa domy. Aparat przeznaczony do komunikacji transkontynentalnej, mógł pomieścić 32 pasażerów i posiadał kabiny do spania dla 16 osób.

Kronika

Lwów, dnia 1 grudnia 1929.

REPERTUAR TEATRU WIELKIEGO:

Niedziela o 3.30 „To możesz opowiedzieć swojej babci“.

Niedziela o 7.30 „Połegła przeznaczenia“.

Poniedziałek o 6.30 „Cudowny pierścień“.

Wtorek o 7.30 „Hrabina“.

REPERTUAR TEATRU MAŁEGO:

Niedziela o 3.30 „Słomiani wdowcy“.

Niedziela o 7.30 „Proces Mary Dugan“.

Poniedziałek z powodu próby Teatr zamknięty.

DLA DZIECI odbędzie się w Teatrze Wielkim w poniedziałek, dnia 2. grudnia o godz. 6.30. wiecz. specjalne przedstawienie bajki Warneckiego p. t.: „Cudowny pierścień“.

PREMIERA w Teatrze Małym, odbędzie się we wtorek, dnia 3. grudnia. Dana będzie nastrojowa komedia Szantawskiego: „A wokal i róża“. Na wykonawcę roli Adwokata, został zaproszony jeden ze znanych artystów warszawskich p. Brydziński, parn. jego będą pp.: Leonja Barwińska, Lewicka, Szynaler. Kierzyński, Zabielski, Batschka, Okornicki, Przystawski.

MALICKA, WĘGHERKO, SAWAN, zawitają wkrótce do Lwowa, dając tylko 3 przedstawienia dowcipnej komedji p. t.: „Trio“ w Teatrze Wielkim. Kasę teatrów miejskich zaczynają sprzedawać bilety od poniedziałku 2. grudnia.

TYDZIEŃ ZNIZKOWY w teatrze rewji „Gong“. Teatr rewji „Gong“ gra w śluzym ciągu pełną humoru rewję „Ostrożnie na zakrętach“ po cenach niższych. Doskonały tekst pióra najlepszych autorów kabaretowych warszawskich i lwowskich art. oprawa sceniczna i koncertowa gra całego zespołu budzą nieklamany zachwyt publiczności, która bawi się doskonale i gorąco oklaskuje wszystkich wykonawców.

Codziennie dwa przedstawienia o 7.30 i 9.30 wieczór.

JOZEF ROSENMAN, robotnik, czł. zw. zaw. górni, zmarł po długich i ciężkich cierpieniach we Lwowie, na chorobę proletariacką, licząc lat 28.

WŁODZIMIERZ BIEDA uczeń 4 roku seminarjum nauczycielskiego, członek Robotniczego Klubu Sportowego, zginął śmiercią tragiczną wczoraj rano, budząc szcze-

ry żal, wśród licznych swych przyjaciół.

P. BRYŚ SKARZY. W sprawozdaniu z rozprawy sądowej p. Brysia, przeciw p. Sokolowskiemu, dyr. Ligii pomocy przemysłowej, zakradła się omyłka. Nie jest bowiem prawdą, jakoby p. Sokolowski był wrogiem przemysłu krajowego. Ze ostrzegął przed p. Brysiem, to miał ku temu wiele uzasadnionych powodów, co niewątpliwie rozprawa sądowa wyjaśni.

PRELEKCYJA MIN. KWIATKOWSKIEGO. Dziś wygłasza odczyt p. Kwiatkowski. Wstęp za zaproszeniami i za opłatą wstępu.

W KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ na linii Lwów — Skniłów, zmienia się z dnia 1-go grudnia b. r. rozkład jazdy autobusów na tej linii, w ten sposób, że do godz. 12-tej w poł. autobusy kursować będą jak dotychczas co pół godziny z obu końcowych stacyj natomiast od godz. 12-tej co 20 minut z obu końcowych stacji (12 — 12.20 — 12.40 — 13 i t. d.).

Ostatni autobus ze Lwowa do Skniłowa odchodzi o godz. 22.20, za ze Skniłowa do Lwowa o godz. 22.40. Dyr. Miejsk. Zakł. Elektr.

O SPADKU PO FRYZJERZE. W sprawie oskarżonej R. Bojkowej, która rości sobie prawo do spadku po ś. p. Piłolaju, zeznawali wczoraj adwokaci dr. Aberbach i dr. Willin. Zdaniem ich kontrakt kupna zawarty między ś. p. Piłolajem a oskarżoną był likeyjny.

Sędzia sądu przemysłowego r. Tida zeznał, że pewnego razu na rozprawie ś. p. Piłola zeznał, że fryzzeria jest jego własnością. Obecna przy tem Bojkowa nie protestowała. Wyrok w tej sprawie prawdopodobnie będzie w poniedziałek ogłoszony.

ECHA BANKRUCTWA FIRMY. Dr. Henryk Schmiel w zastępstwie fabryki czekolady „Goplana“ w Poznaniu doniósł policji że Izrael Menzel współwłaściciel firmy Menzel i Ska przy ul. Lyczakowskiej 1. 50, z początkiem b. r. pobrał w fabryce towaru wartości 1.600 zł. na kredyt i dług dotychczas nie wyrównał. W lipcu b. r. sklep ten został zwinięty a towar sprzedany, poniżej ceny kupna. Wobec tego poszkodowana fabryka nie ma możliwości ściągnięcia swej należności.

Sprawa ta znajdzie swój epilog w sądzie.

WALKA NA ŚMIERĆ I ŻYCIE O DACH NAD GŁOWĄ. Roman Siwak, mieszkał wspólnie z Adamem Frankiewiczem w realności przy ul. Na Błonie 1. 22 b. Siwak wywołał awanturę, pobit żonę Frankiewicza, i odgrażał się, że zamorduje ją wraz z mężem i dziećmi, jeżeli nie wyprowadzą się z mieszkania. Powiadomiona policja o zamiarach Siwaka zainteresowała się tą sprawą.

„Niema w Polsce niczego, czemby musiała ustępować obcym“. Słowami temi wypowiedzianymi w przemówieniu z okazji zamknięcia Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu, prezes Zarządu P. W. K. dr. St. Wachowiak podkreśla ogrom pracy, jakiej dokonała Polska w pierwszym dziesięcioleciu swojej niepodległości.

Jednym z wielu dowodów może służyć nasz wielki przemysł obuwia gumowego stworzony w roku 1923 w Grudziądzu, dzięki sprężystości popularnego dziś na całym świecie przedsiębiorstwa „Pepege“.

Import obuwia gumowego stał się nie tylko zbytecznym, ale nawet utrudnionym z uwagi na jakość gatunkową i niskie ceny jakimi przemysł rodzinny bije wyroby zagraniczne. Niedosć na tem, Tow. Akc. „Pepege“ gorliwie sięga do rynków zagranicznych dla eksportu swych wyrobów, skutecznie konkurując tam z wyrobami obcymi. Zakłady „Pepege“ produkują w obecnym sezonie zimowym przeszło 25.000 par obuwia gumowego dziennie w postaci kałoszy, śniegowców i t. p., tak że wartość produkcji miesięcznej wynosi przeszło 7 milionów złotych.

Z tego przypadku na eksport około 1.500.000 złotych, co stanowi pół proc. wartości całego eksportu polskiego.

W ten sposób, licząc zaledwie siódmy rok istnienia, Tow. Akc. „Pepege“ pod względem produkcji obuwia gumowego zajmuje obecnie czołowe miejsce wśród tego rodzaju przedsiębiorstw Europy Zachodniej.

NADEŚLANE

(Za tę rubrykę Redakcja nie odpowiada).

Podziękowanie.

WPP.: dr. Kurzroekowi i dr. Limanowskiemu za bezinteresowną opiekę lekarską w czasie mej choroby składam tą drogą gorące podziękowanie.

HIRYCKO STEFAN.

Z ruchu zawodowego.

Podaje się do publicznej wiadomości, Związkowi Zawodowemu, że p. Jakób Blaustein, pomocnik Fryzjerski, za szkodliwą działalność przeciw Związkowi Zawodowemu i Centralnej Komisji, został zawieszony jako sekretarz O. K. R. na Wschodnią Małopolskę, Związku Fryzjerów Rzeczypospolitej Polskiej.

Za Wydział Wykonawczy Związku Fryzjerów Rzeczypospolitej Polskiej: Pless Leonard, Dąbski Aleksander, Brzeziński Edward.

KĄCIK DLA KOBIEC

MODY KOBIEC

1. Płaszcz sportowy z wełny angielskiej.
2. Modny płaszcz, bogato przybrany futrem.
3. Kostjum sportowy popielaty zdobny czarnym futerkiem, bluzka jedwabna popielata, w tym samym tonie kostjum, o cień jaśniejsza.
4. Płaszcz sukienki koloru mleczno - niebieskiego, przybrany futerkiem popielatym lub czarnym.

Rady gospodarcze.

Zrazy bite i nadziewane.

Z kawałka zrazówki pokrajać tyle plastrów, ile potrzeba, dobrze rozbić, posolić i zostawić przez kwadrans. Kilka cebul pokrajać drobno zasmażyć w smalcu lub maśle poczem dodać bułki tartę, aby razem się zrumieniły. Gdy ostygnie, wbić jajko, dodać soli i pieprzu, kto lubi i trochę słodkiej papryki i dobrze wymieszać. Potem nakładać tym farszem ubite plastry i ciasno zwinąć. Owinąwszy każdy poprzednio cienutkim plasterkiem słoniny, na koniec każdy zraz przewiązać białą nitką i wrzucić na gorące masło (wystarczy łyżka). Ułożone obok siebie zrazy dusić na wolnym ogniu pod pokrywą. Gdy się zrumienia, wlać rosół, ewentualnie trochę wody, rozetrzeć łyżką świeżego masła ze śmietaną i dusić, dopóki sos nie będzie zawiesisty.

PLACKI Z GOTOWANYCH KARTOFLI.

Litr ugotowanych kartofli dobrze utrzeć na równą masę, posolić, popieprzyć, wbić jajko, dosypać 20 dkg mąki, wyrobić na stolnicy sznycelki i smażyć na gorącym maśle lub smalcu. Do tych placków można po-

dać sos grzybowy, koperkowy lub jakakolwiek jarzynę.

KNEDELKI KARTOFLANE.

Litr ugotowanych kartofli utrzeć, posolić, dodać moczona i wydużona bułkę, łyżeczkę masła, jajko i 10 do 12 dkg mąki. Masę tę wyłożyć na stolnicę wysypaną mąką, dobrze wymieszać i wyrabiać knedelki wielkości orzecha włoskiego. Natychmiast po wyrobieniu rzucać na kipiącą wodę, gdy wypłyną, wyjmować łyżką i posać, oblawszy masłem z zarumienioną tartą bułką.

SALATKA JARZYNOWO - SLEDZIOWA.

Pokrajać w kostki kilka ugotowanych kartofli, pietruszkę, marchew, buraki ćwikłowe, jeden lub dwa ogórki kiszzone, trochę fasoli drobnej. Dwa lub trzy wyczyszczone śledzie oczyścić ze skóry i ości, pokrajać w kostki, wszystko razem wymieszać, dodając octu lub soku cytrynowego i cukru do smaku. Sałatka będzie lepsza, jeżeli dodamy surowe żółtko rozlane z masłem lub oliwą i trochę śmietany. Oliwy należy do żółtka dolewać po kropelce i ucierać, inaczej się zetnie.

KNEDELKI INACZEJ.

Na ćwierć litra gotującego się mleka wsypać ćwierć litra mąki, osobno zamoczyć cztery bułki i wycisnąć je, dodać do mąki i razem zmieszać. Gdy trochę ostygnie, wbić dwa jaja, posolić, popieprzyć, dodać 10 dkg drobno pokrajanej słoniny, dobrze wyrobić, a na koniec formować knedelki wielkości orzecha włoskiego. Po ugotowaniu w sposób jak powyższy posać gorącą słoninką.

Repertuar kin lwowskich.

APOLLO: „Płodność“ według najsmielszej powieści Emila Zoli.
CASINO: „Panna Elza“ wg. Schnitzlera.
CHIMERA: „Przygoda przyzwoitej panny“.
COLOSSEUM: „Książę wśród kowbojów“.
FATAMORGANA: „Miłość Kozaka“.
GRAZYNA: „Trzy namiętności“.
KOPERNIK: „Dama w szkarłacie“.
LEW: „Grzeszna miłość“.
LUNA: „Wrogowie ognia“.
MARYSIENKA: „Dama w szkarłacie“.
OAZA: „Całować, to nie grzech“.
PALACE: „New York w nocy“ 2-gi film dźwiękowy.
PAN: Greta Garbo „Boska kobieta“.
PASAZ: „Tom-Mix“.
POLONIA: „Szaleństwo jednej nocy“.
PROMIEN: „Prezydent“ z I. Mozżuchinem.
STYLOWY: „Jej pierwszy całus“.
UCIECHA: „Tancerka bogów“.

ROZRYWKI UMYSŁOWE

DZIAŁ SZACHOWY

Redaktor: S. LIMBACH

L. 30.

2. XI.

1929

ZADANIE I. 75.

Th. Lechtenfeld, Gladbach/m. Niemcy.
Oryginalne.

Mat w 3 posunięciach.

ZADANIE I. 76.

K. Czobaniuk, Lwów,
Oryginalne.

Poświęcone S. Limbachowi.

Mat w 2 posunięciach.

ZADANIE I. 77.

S. Limbach, Lwów.

2 nagroda w międz. konkursie „Neue Leipziger Zeitung“ 1928.

Samomat w 4 posunięciach.

Poprawki.

W partji 1. 21. (Limbach — Friedm. n. 1 pos. Czarnych ma być e5, 2 pos. białych Gc4, 2 posunięcie Czarnych Sc6, 7 pos. białych Gf4, 11. exf5, exf5.

WIADOMOSCI.

Konkurs rozwiązywiowy: Termin dla dzisiejszych zadań do dnia 30. XII. 1929.

Gra w szachy sportem czy sztuką?

Niejednokrotnie słyszy się zdania, zaliczają grę w szachy do rzędu sportów. Pochodzi to stąd, że podczas Olimpiady, odbywają się turnieje szachowe o amatorskie mistrzostwo świata, nienależące jednak do programu igrzysk sportowych, a z całą Olimpiadą mają tyle wspólnego, że się odbywają w tym samym czasie.

Posłuchajmy co mówi w tej sprawie wiedeński mistrz Rudolf Spielmann, znany głęboko z wielu zwycięstw w międzynarodowych turniejach:

Zastrzegając się przed degradacją gry szachowej do rzędu sportów, a nie przeceniając jej jednak z drugiej strony, słusznie sędzi Spielmann, że zbliża się ona raczej do wiedzy i sztuki, niż do piłki nożnej lub boksów.

To też sprzeciwia się Spielmann, dzieleniu szachistów według terminologii sportowej na amatorów i graczy zawodowych, mniemając, że mówić tu można tylko o mistrzach, miłośnikach gry i t. p.

Podobne stanowisko zajmuje Jung w swej „filozofii gry szachowej“.

W Polsce mało zastanawiano się nad tą kwestją. Chcąc przyłączyć się do tej kwestji, można zacytować zdanie pewnego pisarza, który wyraża się o szachach, że są wiedzą pod względem treści, sztuką pod względem formy, a grą zaś w swej istocie. Ciekawe byłoby uwagi polskich kompozytorów i mistrzów gry szachowej, których zapraszamy do wypowiedzenia się w tej ciekawej ankiecie na temat: „Gra w szachy sportem czy sztuką?“

—o—

Turniej o mistrzostwo Lwowa.

Stan po 21 rundzie:

1. Friedmann 18 i pół p., 2 i 3. Piotrowski i S. Popel po 17 punktów.
4. Eidelheit 16 p.
5. O. Slobodjan 15 i pół p.
6. Sulik 15 p.
7. Pomohacz 13 p.
8. Onyszczuk 12 p.
- 9 i 10. Sokołowski i Kikinis, 11. Madtes 10 i pół p.
12. Romanyszyn 10 p.
13. Katzner 9 p.
14. Raczek 8 p.
- 15 i 16. Pervcz i Turkowieki po 7 i pół.
- 17 i 18. Limbach i Towarnicki po 7 p.
19. Pulkrabek 6 p.
20. Dörfler 5 i pół p.
- 21 i 22. Limbach i Teodorowicz 3 i pół p.

—o—

PARTJA I. 25.

(Caro — Kann).

Grana w turn. o mistrzostwo Lwowa 1929.

A. Katzner — M. Romanyszyn.

1. e4, c6; 2. d5; 3. e5, e5; 4. Gf3, c6; 5. e3, Sc6; 6. Se2, Gd7; 7. Sd2, Hb6; 8. Sf3, exd4; 9. exd4, Sb4; 10. Gb1, We8; 11. a3, Sc6; 12. 0-0, f6; 13. exf6, Sxf6; 14. Sg3, Gd6; 15. We1, 0-0; 16. Hf3, e5!; 17. dxe5, Sxe5; 18. Sxe5, Gxe5; 19. Ga2, (jeśli Wxe5, Wxe1+); 19. Gxe3; 20. hxg3, Gb5!; 21. Hf5, Kh8!; 22. Ge3, d4; 23. Gf4, Gd7; 24. Hb1, Sg4!; 25. Gd5, Wxf4!; (efektowne i poprawne poświęcenie wieży); 26. gxh4, Hh6!; 27. We1, Hh2+; 28. Kf1, Gb5+; 29. Ge4, We8! i białe poddają.

PARTJA I. 26.

Grana w turn. o mistrzostwo Lwowa 1929.

O. Piotrowski — A. Teodorowicz.

1. Sf3, e5; 2. e4, Sc6; 3. Sc3, Sf6; 4. g3, b6; 5. Gg2, Gb7; 6. 0-0, d6; 7. e3, g6; 8. d4, Gg7; 9. d5, Sc5; 10. Sxe5, dxe5;

11. e4, 0-0; 12. Ge3, Hh7; 13. h3, c6; 14. Hh3, Ga6; 15. Wf-e1, Wa-e8; 16. Wa-d1, exd5; 17. exd5, Se8; 18. b3, Se6; 19. g4, f5; 20. f3, e4; 21. fxg4, fxg4; 22. Gg5, Wd-e8; 23. Se2, Ge8; 24. h4, h6; 25. Gf4, He7; 26. e5, Gx5; 27. Hxg6+ i czarne poddały w 43 posunięciu.

Rozwiązania zadań.

L. 66. (Wolański): 1. Wa3-e3! grozi Hg5+ Gxg5 mat... Hxc7 (Gxe7); 2. Wf6+ Hxf6 (Gxf6) mat... Wd5; 2. Wf3+ Kxf3 (Sxf3) mat.

Dobre zadania z przestoną i przytrzymaniem po Wd5!

L. 67. (Limbach): 1. Hh8-h4! grozi Hxg3+ fxg3; 3. Wf3 mat. gxh4!; 2. Wxf1! Kxf1; 3. Gd2 mat. Zadanie o trudnym wstępie! Wielu czytelników nie mogło pokonać trudności rozwiązania zarzucając zadaniu nierozwiązalność.

Tabela rozwiązyjących:

1. K. Czobaniuk, T. Horak, „Homer“, S. Kucharzów, S. Klamrziński, W. Staehnik, Sulik, M. Szepezyk, Adam Wagner, J. Ruesk, „Zagloba“ po 5 punktów.

2. Z. Kaznowski 3 p.
3. Osiecki, B. Richter, Karol W. po 2 punkty.

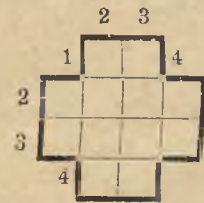
—o—

DZIAŁ SZARADOWY

Red.: PRONIEWSKI

KRZYŻ MAGICZNY.

Nadesłała H. Wojnarowiczówna.

1. nuta gany,
2. inaczej wóz.
3. brat Mojżesza,
4. „przy“ (w jez. obc.)

LAMIGŁOWKA LITEROWA.

A, A, A, A, —C, —D, —E, E, —G, —I, I, —J, —J, —K, K, —L, —M, M, —N, N—R, —S, S, S, S, —Z, Z, —Y, Y, —U.

Z powyższych 29 liter ułożyć tytuł, imię i nazwisko słynnego męża PPS, którego działalność w ostatnim czasie zjednała mu sympatię całego społeczeństwa polskiego. Kto to taki, zgadnijcie?

METAMORFOZA.

Nadesłał J. Mierzejewski.

W pierwszym wyrazie (w tym wypadku „Tlen“) należy zmienić jedną literę, by powstał inny wyraz, który wpisujemy pod pierwszym. Następnie w nowym wyrazie

znów zmieniamy inną literę i t. d. aż z pierwszego wyrazu żadna litera nie zostanie.

Przykład: kłam — kram — krem — krew — brew.

Rozwiązanie zagadek z nr. 267.

SZARADA.

„Nasza Ojczyzna“

KWADRAT MAGICZNY.

T A R A
A T A K
R A U T
A K T A

ODPOWIEDZI REDAKCJI

Eugenja Taubmanówna, Stanisławów: Radzimy Pani zwrócić się z zażaleniem do Dyrekcji Poczty i Telegr. we Lwowie, gdyż nie otrzymaliśmy poprzednio żadnego listu, o czym z przykrością donosimy.

Trafne rozwiązania z nr. 267 nadesłali: K. Demant, Z. Fietz (Warszawa), M. Kotulowska, H. Biedówna, A. Szandrowska (Drohobycz), B. Silberring, B. Kędzielski, S. Piaskowski, J. Szuberla (Czortków).

Wynik losowania.

Nagrody otrzymali: Anna Szandrowska, Drohobycz, ul. Stryjska 76. Karol Demant, ul. Furmańska 1.

KUPON SZARADOWY
„DZIENNIKA LUDOWEGO“
Nr. 279.

Z dziedziny wynalazków.

Wynalazki Edisona.

W roku 1869 otrzymał Edison swój pierwszy patent, a mianowicie za aparat, który w prosty sposób zliczał głosy biorących udział w głosowaniu. Potem następowały wynalazki bardzo szybko. O ochronologiczny porządek najważniejszych wynalazków.

Aparat do samoczynnego wysyłania telegramów z szybkością 3500 słów na minutę.

Metoda, umożliwiająca równoczesne przesłanie 4 telegramów na jednym przewodzie, po 2 w każdym kierunku.

Metoda „mimografu“ dla powielania pism. Na niej polega obecny system „Stencil“.

Różne ulepszenia maszyn do pisania.

Ulepszenie telefonu.

Wynalazek mikrofonu z proszkiem węglowym.

„Elektromograf“ nowy odbiornik przyrząd w telegrafii.

Telefon głośno mówiący, używany w telefonii, zbudowany jednak na zupełnie odmiennych zasadach, niż dzisiejsze głośniki.

Tasimetr, aparat dla mierzenia ciepła odległych ciał, np. gwiazd, planet.

Gramofon (patent z dnia 19. II. 1878 r.). — Do dziś dnia zanożowano 100 patentów gramofonowych, na nazwisko Edisona.

Zarówka elektryczna i inne wynalazki z nią związane, np. urządzenie dwuprzewodnikowe i trójprzewodnikowe, zabezpieczenia i wyłączniki.

Opracowanie zasady kinematografii oraz odkrycie metody, na mocy której buduje

Nowa próba lotu międzyplanetarn.

Pracuje nad nią Inżynier czeski.

Żaden problem techniczny nie zajął uwagi opinii publicznej w tej mierze, jak zagadnienie lotu raketowego. Znane są powszechnie próby wykonywane obecnie w tym kierunku przez niemieckiego inżyniera Obertha, pragnącego zrealizować ideę lotów międzyplanetarnych przy pomocy aparatu raketowego. Oczywiście do ostatecznej realizacji tego planu bardzo jeszcze daleko.

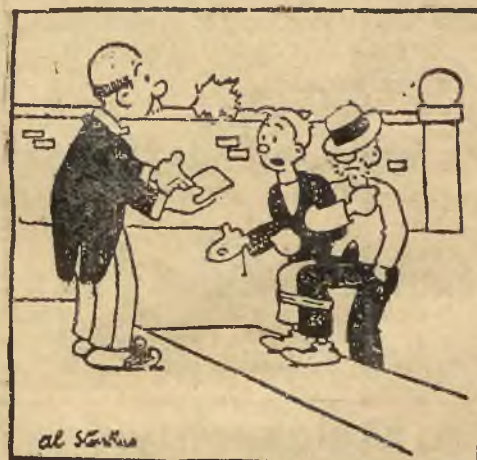
Podczas gdy oczy całego niemal świata kulturalnego skierowane są w chwili obecnej na Niemcy, gdzie inżynier Oberth dokonuje swych prób z samolotem raketowym, pracuje nad realizacją tego samego planu w swym laboratorium praskim wynalazca czeski, Ludwik Ocenasek. W rozmowie z współpracownikiem „Ceske Slovo“ oświadczył Ocenasek na temat swego wynalazku co następuje:

„Cel moich prac jest daleki, jest nim lot na najbliższą planetę. Cel ten osiągnięty zostanie jedynie stopniowo, w etapach. Najpierw postaramy się o wybudowanie aparatu, przy pomocy którego moglibyśmy wznosić się na bardzo znaczne wysokości,

gdzie powietrze jest już rozrzedzone. Drugim etapem będą wzloty do strefy, nie podlegającej już sile przyciągania do ziemi, a dopiero w etapie trzecim można będzie pomyśleć o wykonaniu lotu na inną planetę“.

Ocenasek zajęty jest obecnie realizacją pierwszego planu, to jest budową aparatu, który umożliwiłby osiągnięcie wielkich wysokości. Eksperymenty Obertha opierają się na jednej tylko zasadzie, mianowicie na zasadzie akcji i reakcji rakety, natomiast według planu Ocenaska start z lotniska odbywałby się zupełnie normalnie przy pomocy rozprężonej śmigły i normalnych silników samolotowych, a dopiero po osiągnięciu pewnej wysokości wykorzystano by napęd raketowy.

Kącik humoru.

— Ten bilet ważny tylko dla jednej osoby.

— Tak... a my jesteśmy braćmi sjańskimi.

GDZIE GORZEJ.

W czasie wojny w kole wojskowych rozmawiano o niebezpieczeństwach, jakie zagrażają żołnierzom. Naraz odzywa się jeden porucznik:

— To prawda... podczas ognia huraganowego grozi człowiekowi niebezpieczeństwo — ale w szpitalu dywizyjnym grozi śmierć.

W PORADNI MAŁZEŃSKIEJ.

Do poradni wkraza osoba około lat trzydziestu. Sztynna, wyprostowana. Oświadcza lekarce, że właśnie za parę dni wstępuje w związek małżeński: wychowana została w klasztorze (rodzice jej dawno zmarli) i nie wie nje, ale to „nie a nie“. Prosi więc, by lekarzka ją uświadomiła.

Lekarzka czyni zadość prośbie narzeczonej, ta wstaje i dziękuje. Przed wyjściem jednak zadaje jeszcze jedno pytanie:

— Czy pani jest mężatką?

— Tak, — odpowiada lekarzka.

— To dobrze. Inaczej nie wierzyłabym temu, co pani tu mówiła.

się dzisiaj aparaty fotograficzne z filmem zwijanym.

Akumulator Edisona, jako próba dla stworzenia lekkich akumulatorów.

Kinetofon, z którego później powstał film mówiony i dźwiękowy (1912 r.).

Aparat do przekazywania rozmów telefonicznych na płytę gramofonową.

Maszyna do dyktowania, używana w wielu biurach, zbudowana na tej samej zasadzie co gramofon.

Reakcja chemiczna dla syntetycznego otrzymania fonolu.

Około 40 wynalazków wojennych.

Obecnie mamy około 900 patentów, na nazwisko Edisona. Wiele jednak z nich w praktyce się nie używa.

—o—

Już wyszedł ósmy numer

„TYDZIEŃ“

pismo polityczno-społeczne
pod redakcją Stan. Thugutta.

Do nabycia

w Księgarni Ludowej, Lwów,
Szajnochy 2.

„OLKA“ tanio najtrwalsze pończochy, rękawiczki, trykotaże **Rynek 35**

BEZROBOTNY przyjmie jakiegokolwiek dorywcze roboty, jak noszenie węgla z piwnicy, odnośnienie, przenoszenie i t. p. Zgłoszenia do Adm. „Dzien. Lud.“ pod A. B.

ZA BEZCEN wysortowane płaszcze damskie, panięskie, suknie, spódniczki — sprzedaje Konfektoria Batorego 6.

URZĘDNIK, który zająłby się administracją Związku i korespondencją w godzinach wieczornych, poszukiwany natychmiast. Zgłoszenia między 6 — 8 wieczór, w Związku Zaw. Automobilistów ul. Cicha, l. 7. Lwów.

UKRAJSKA gimnazjalistka poszukuje zajęcia. Zgłoszenia do Dziennika Lud. pod „Zagadka“.

Lekcje tańców!

w „Klubie maszynistów“ przy ul. Gródeckiej Nr. 131, Br. XVIII. rozpoczynają się z dniem 1 grudnia b. r. pod kierownictwem ogólnie znanego profesora tańców modnych P. Kotowskiego.

Wpisy codziennie od godz. 6—8 wieczorem na miejscu.

Pończochy wełniane

Rękawiczki zimowe i wszelką zimową bieliznę poleca

Centrala Pończoch PFAU

Rynek 19.

Najtaniej bo wchód przez sień.

Ogłoszenie.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie I-iej Związkowej Introligatorni Spółdzielni z ograniczoną odpowiedzialnością, we Lwowie, ul. Bourjarda l. 2. odbędzie się dnia 8. grudnia, o godz. 10-tej rano, w lokalu własnym, z nast. porządkiem dziennym:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
2. Zmiana Statutu.
3. Wnioski i interpelacje.

W razie braku kompletu, uchwały ważne będą i prawomocne przy jakimkolwiek komplecie.

Sekretarz: Przewodniczący:
Nowakowski Henryk Olenkiewicz Michał

„POBUDKA“

Ilustrowany tygodnik P. P. S.

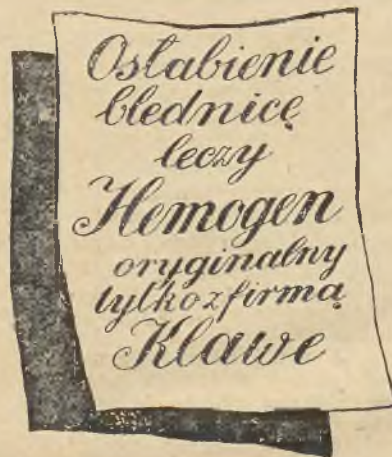
do nabycia

w Księgarni Ludowej, Lwów,
ul. Szajnochy 2.

Na Mikołaja! **OBUWIE**, śniegowce, kałosze na sezon zimowy w najnowszych fasonach po cenach znacznie niższych sprzedaje słynny **Kracha** — L W O W — z taniaści magazyn **OBUWIA** ul. Halicka 15
UWAGA! Tanie bo w podwórzu!

od **A** do **Z** wszelkie najpiękniejsze podarki na św. **MIKOŁAJA** dostaniesz tylko w magazynie „**NOBLESSE**“ Jagiellońska II. a.

Häcker Maurycy

ZAKŁAD

malarstwa pokojowego i lakiernictwa

wykonuje wszelkie zamówienia w ten zakres wchodzące solidnie, w krótkim czasie, po przystępnych cenach i na dogodnych warunkach.

— Lwów, ul. Zielona l. 4 —

Telefon Nr. 26 50

PROSZEK DLA DOROSŁYCH z f. m.

„KOGUTEK-Migreno Nervosin“

wyrobu apteki **GAŚECKIEGO** w Warszawie
Sprzedają apteki.

Sprzedaż na dogodne spłaty!

MASZyny

do szycia

GRAMOFONY

ROWERY

i części składowe tychże.

Przybory do krawieczyzny i robót ręcznych.

Własny warsztat napraw

ST. MALIMON i Ska

Spółka z ogr. odpow.

Lwów, ul. Wałowa 11a.